

UNIVERZITA PARDUBICE

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2021

Anna Křížková

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Literární server iLiteratura.cz

Anna Křížková

Bakalářská práce

2021

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna Křížková**
Osobní číslo: **H17151**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obor: **Historicko-literární studia**
Téma práce: **Literární server iLiteratura.cz**
Zadávající katedra: **Katedra literární kultury a slavistiky**

Zásady pro vypracování

Práce prozkoumá historii a současnou podobu (redakční, autorské, ekonomické a technologické zázemí) literárního serveru iLiteratura.cz, a to zejména z hlediska hodnotové a žánrové orientace publikovaných textů o literatuře. Využito k tomu bude vedle analýzy dostupných elektronických zdrojů (archiv jednotlivých rubrik aj.) také dílčích metod oral history (rozhovory s aktéry, mailová korespondence ad.). Výsledkem tohoto bádání by měla být analýza a interpretace komunikační struktury jednoho z podstatných mediálních obrazů současné (nejen české) literární a knižní kultury y v soudobém digitálním prostoru.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BOURDIEU, Pierre: Pravidla umění. Vznik a struktura literárního pole, Brno 2010; ENGLISH, James F. Ekonomie prestiže. Ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot. Brno, 2012; FIALOVÁ, Alena (ed.): V souřadnicích mnohosti. Česká literatura první dekády 21. století v souvislostech a interpretacích, Praha 2014; KRÁLIKOVÁ, Andrea. Autorské tváře v knižních zrcadlech. Příbram, 2015; PIORECKÝ, Karel. Česká literatura a nová média. Praha, 2016; POSLEDNÍ, Petr. Měřítka souvislostí. Česká a polská literární kultura po roce 1945. Praha, 2000; ŠTOCHL, Miroslav. Teorie literární komunikace. Praha, 2005; HALADA, Jan, OSVALDOVÁ, Barbora: Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace, Praha 2007; KOL. AUTORŮ: Deset let v českých médiích, Praha 2005; OSVALDOVÁ, Barbora, TEJKALOVÁ, Alice: Žurnalistika v informační společnosti. Proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky, Praha 2009; HAMAN, Aleš: Nástin dějin české literární kritiky, Praha 2000; GILK, Erik: Literárně kritické praktikum, Olomouc 2012; MUCKE, Pavel, VANĚK, Miroslav: Třetí strana trojúhelníku. Teorie a praxe orální historie, Praha 2015.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jiří Studený, Ph.D.**
Katedra literární kultury a slavistiky

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2021**

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

PhDr. Miroslav Kouba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2020

Prohlášení

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše. Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.6.2021

Anna Křížková

Poděkování

Ráda bych poděkovala všem, kteří mě při psaní této práce podporovali, a to především vedoucímu práce Mgr. Jiřímu Studenému, Ph. D., za jeho připomínky, věnovaný čas a vstřícný přístup. Velký dík patří také Jovance Šotolové za zodpovězení mých dotazů důležitých k tvorbě této práce.

Anotace

Cílem bakalářské práce je představit literární server *iLiteratura.cz*. Práce se zaměřuje na jeho historii, členy redakce a její fungování, finanční podmínky a zajímavé projekty. Objevuje se zde také analýza obsahu a žánrové struktury serveru. Nalezneme zde i porovnání s jinými časopisy s literárním zaměřením v internetovém prostředí. Práce mimo jiné informuje také o prostředí nových médií, literárně kulturním vývoji a sociálních sítích.

Klíčová slova

iLiteratura.cz, média, nová média, literární server

Annotation

The aim of bachelor thesis is to introduce literary server *iLiteratura.cz*. The thesis focuses on its history, functioning of editorial office and its members, financial conditions and interesting projects. An analysis of content and genre structure of server is also significant. We can find there a comparison with other magazines with a literary focus in the Internet environment. The thesis among other things informs also about environment of new media, literary cultural development and social sites.

Keywords

iLiteratura.cz, media, new media, literary server

Obsah

Úvod.....	10
Cíl práce	12
Výzkumné otázky	12
Hypotézy.....	12
Metodika výzkumu	13
1. Literární kultura	14
1.1 Vývoj literární kultury v Česku.....	14
2. Média.....	15
2.1 Vývoj médií.....	16
3. Nová média.....	17
3.1 Nová média a literatura.....	18
4. Internet.....	19
4.1 Předchůdci internetu.....	19
4.2 Počátky Internetu.....	20
4.3 Internet v České republice	21
4.4 Přínos internetu	21
5. Počátky žurnalistiky na internetu.....	22
5.1 Žurnalistika na internetu ve světě.....	23
6. Možnosti publikování na internetu.....	23
6.1 Blogy	24
6.2 Literární servery	24
6.3 Internetové časopisy	24
7. iLiteratura.cz.....	26
7.1 Vznik a vývoj	26
7.2 Struktura serveru	28
7.3 Grafická a obsahová struktura.....	28
7.4 Redakce.....	30
7.5 Financování	35
7.6 Další projekty iLiteratury.....	36
8. Aplikace iLiteratura.....	39
9. Sociální síť.....	41
9.1 Facebook iLiteratury	42
9.2 Twitter iLiteratury	43
9.3 Instagram iLiteratury	43

10. Porovnání s jinými literárními periodiky z online prostředí.....	45
10.1 iLiteratura a časopis Host.....	45
10.2 iLiteratura a časopis Tvar.....	47
10.3 iLiteratura a časopis A2	49
10.4 Shrnutí porovnání	51
11. Zpracování ankety	54
ZÁVĚR.....	56
BIBLIOGRAFIE.....	60
Obrázky a tabulky	70
Přílohy	71
Resumé	74

Úvod

Tématem této práce je literární časopis iLiteratura.cz, který funguje v internetovém prostředí. Hlavní motivací pro výběr tohoto tématu byla současná až masová popularita internetového prostředí, které je asi nejvyužívanějším médiem dnešní doby. Je zajímavé pozorovat, jak funguje a vzájemně působí propojení literatury, jakožto již tradičního média a internetu, média nového. Dá se říct, že v této práci zkoumám symbiózu dvou odlišných prostředí.

Literární internetový časopis iLiteratura byl založen Jovankou Šotolovou v roce 2002 a pod jejím vedením funguje již skoro 20 let, které provázelo mnoho změn a pokroků. Tato práce mapuje působení tohoto serveru v období od roku 2002 do června 2021. Z osobní emailové korespondence s Jovankou Šotolovou jsem se dozvěděla, že by mělo v letních měsících tohoto roku dojít k aktualizaci webové stránky.

Hlavním cílem práce by mělo být analyzování samotného serveru, a to jeho vývoje během 20 let fungování, struktury obsahové, grafické a v neposlední řadě personální, také zmapování využití sociálních sítí a seznámení se s jejich účty na Facebooku, Twitteru a hlavně Instagramu. Za velmi podstatné považuji porovnání s jinými literárními periodiky fungujícími na internetu stejně jako iLiteratura. V této práci se také pokusím zasadit literární server iLiteratura.cz do kontextu nových médií a dovolím si na něm demonstrovat proměny ve sféře literární kultury, ke kterým došlo díky vzniku a popularizaci nových médií, pro potřeby této práce hlavně internetu a sociálních sítí.

Informace přímo o webu iLiteratura.cz objevíme až v sedmé kapitole tohoto textu. Nalezneme zde okolnosti vzniku a chronologický vývoj událostí. Také zde uvádím členy redakce, a i její fungování. Popisuji tu, mimo jiné, grafickou i obsahovou strukturu webu. Řeším zde otázku toho, kde iLiteratura získává finanční prostředky a představuji zde projekty vytvořené tímto literárním serverem.

V předcházejících kapitolách se nachází teoretická část, ve které se zaměřuji samozřejmě na pojem literární kultura a na její typické proměny v souvislosti s novými médii jako je digitalizace či remediace. Také zde nalezneme krátký úvod do vývoje médií a jejich proměny v průběhu historie člověka. Samostatná kapitola je věnována takzvaným novým médiím. Jelikož se v této práci pohybujeme nejvíce v internetovém světě, jsou informace o

historii a samotná definice nových médií, pro mou práci stěžejní. Také zde zmiňuji možnosti publikování spojeného s literární kulturou na internetu.

Jedna z kapitol se věnuje aplikaci iLiteratury, která umožňuje usnadnění prohlížení serveru pro uživatele na mobilních zařízeních. Další kapitola se věnuje sociálním sítím. Začíná podstatným teoretickým úvodem zahrnujícím jejich definici a stručnou historii, a poté následuje analýza jednotlivých účtů iLiteratury a jejich aktivity a změny v tomto prostředí. Největší pozornost je věnována instagramovému účtu, jelikož z hlediska úrovně práce s ním, je u iLiteratury zřetelný posun.

Desátá kapitola zahrnuje komparaci iLiteratury a tří, v různých ohledech odlišných, internetových literárních časopisů-Host, Tvar, A2 (kulturní časopis s literární rubrikou). Zaměřuje se na podobnosti a rozdíly, ale také na výhody a nevýhody vybraných parametrů těchto časopisů. Opírám se tam o informace získané povětšinou přímo z webových stránek jmenovaných časopisů či jiných internetových zdrojů. To samé platí i o textu přímo o serveru iLiteratura.cz, kde jsem navíc využila i rozhlasových rozhovorů a osobní emailové korespondence se zakladatelkou a šéfredaktorkou iLiteratury Jovankou Šotolovou, bez které by nebylo pochopení fungování redakce nejspíš vůbec možné. V teoretické části naopak pracuji převážně s knižními zdroji, jelikož sice za sebou nová média nemají moc dlouhou historii, ale již toho o nich bylo napsáno mnoho.

Závěrečná kapitola zahrnuje zpracování ankety s názvem Literární časopisy na internetu. Respondenty byli členové skupiny na Facebooku s názvem KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI.¹ A chtěla jsem díky ní zjistit jaká je popularita časopisů s literární tematikou z online prostředí mezi veřejností, která je ve své podstatě laická a má literaturu jako volnočasovou aktivitu.

¹ *KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI* In: *Facebook* [online]. 2021 [cit. 18.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/kniznizavislaci>

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je analýza bezmála 20 let fungujícího literárního serveru iLiteratura.cz, která obsáhne jeho vznik, vývoj, strukturu – obsahovou, grafickou i personální, financování a postavení v prostředí literární kultury a v konkurenci jiných literárních periodik z internetového prostředí. Dále seznámení s novými médii a jejich spojení s literárně kulturním prostředím.

Na začátku této práce, tedy v teoretické části, je cílem vytvořit informační základ pro část praktickou, a to pomocí odborné literatury, také vysvětlení podstatných pojmů, pochopení řešeného tématu a souvislostí. Jsou zde taky stanoveny hypotézy, na základě kterých budou tvořeny závěry.

V závěru této bakalářské práce pak bude diskuze nad výsledky zkoumání. Bude zde také uvedeno shrnutí a celkový souhrn. Na základě analyzovaného obsahu serveru a online vytvořeném dotazníku budou potvrzeny nebo vyvráceny hypotézy a bude určena role tohoto internetového časopisu v rámci literární kultury.

Výzkumné otázky

1. Jaké texty na základě žánru se objevují na serveru iLiteratura.cz nejčastěji?
2. Jaký formát má iLiteratura?
3. Kolik procent lidí čte online literární periodika mezi laickou veřejností?

Hypotézy

Následující tři hypotézy byly pro tuto bakalářskou práci stanoveny na základě výše stanovených výzkumných otázek:

Hypotéza č. 1: Na iLiteratuře se nejčastěji objevují recenze.

Hypotéza č.2: iLiteratura má formát online časopisu.

Hypotéza č.3: Čtení online literárních periodik se věnuje přibližně 25% z dotazovaných laiků.

Metodika výzkumu

Teoretická část této práce se bude opírat o literární rešerši. Na základě této obsahové analýzy odborné literatury budou vysvětleny pojmy jako média, nová média, literární kultura, remediace a intermedialita. Dále zde bude popsán historický vývoj médií a internetu, jakožto prostředí, ve kterém funguje zkoumaný server, také proměny literární kultury ve spojitosti s novými médii a možnosti publikování obsahu s literárně kulturním tématem. Bude zde odkazováno na odborníky z oboru médií i literární kultury.

V praktické části budu charakterizovat samotný literární časopis iLiteratura.cz na základě analýzy serveru, aplikace a účtů na sociálních sítích. Srovnám iLiteraturu s jinými literárními časopisy fungujícími v online prostředí. V rámci tohoto srovnání zjistím shodné a rozdílné aspekty těchto periodik. Na základě jisté analogie vydedukuji výhody a nevýhody těchto jednotlivých časopisů. Pro zjištění popularity literárních časopisů fungujících v internetovém prostředí mezi laickou veřejností využiji vhodně zvolených otázek dotazníku, položených vybranému vzorku respondentů, členů facebookové skupiny KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI. Výsledky této ankety budu následně analyzovat a vyhodnocovat naplnění výzkumné otázky a pomůže vyvrátit či potvrdit hypotézu č.2.

1. Literární kultura

Podle definice Petra Posledního můžeme literární kulturu chápat jako souhrn obecných představ o tom, co je literatura a k čemu slouží, který ovlivňuje literární systém (autoři, nakladatelé, čtenáři, vědci, organizátoři kulturního života ad.) v určité časové éře. Literární kultura je tak úzce spjata s tím, s čím se lidé právě ztotožňují. Jelikož literatura působí na své příjemce natolik, nakolik se čtenář dokáže vžít do fikčního světa a nalézt tam svůj identifikační vzorec.² Dá se tedy říct, že literaturu ovlivňuje společnost. Různé společenské změny a nálady (např. politické, ekonomické, technologické...) ovlivňují směřování literární kultury. Podle Bourdiea existuje mezi těmito dvěma oblastmi vztah, a proto je nutné mezi ně postavit literární pole, které spoluvytváří všichni, kdo patří do literární kultury. Dá se říct, že v literárním poli přirozeně funguje konkurence a stojí samostatně v literárním světě.³

1.1 Vývoj literární kultury v Česku

K velké proměně literární kultury, a to nejen u nás, přispěl rozvoj internetu a komunikačních technologií ve druhé polovině 90. let 20. století. Díky internetu se významná část literárního dění přesouvá z časopisů, knih, rozhlasu a televize, na internet. Tento proces se nazývá digitalizace. Přesněji řečeno digitalizací chápeme převod analogových dokumentů do elektronické podoby.⁴

V souvislosti s touto technologickou revolucí, je úzce spjat pojem remediace, jež se dá chápat jako vzájemné působení mezi médii. Nová média nemohou působit bez těch starých, zastupují je, ale plně je nenahrazují. Na základě zkušeností se starými médii příjemce lépe pochopí systém fungování těch nových.⁵ Jay David Bolter a Richard Grusin uvádí, že na sebe nová a stará média nejen působí, ale tvrdí, že s nástupem nových médií se i ta stará pozměňují a přizpůsobují. Jedná se tak o zastoupení jednoho média v médiu druhém.⁶ Umberto Eco uvedl,

² POSLEDNÍ, Petr. *Měřítka souvislostí: česká a polská literární kultura po roce 1945*. s.14-21.

³ BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění: geneze a struktura literárního pole*. Brno: Host, 2010. Teoretická knihovna, s. 305.

⁴ VRBENSKÁ, Františka. *Digitalizace dokumentů*. In: KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003- [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001728&local_base=KTD

⁵ PIORECKÝ, Karel. *Česká literatura a nová média*. V Praze: Academia, 2016. s. 17-s. 19.

⁶ BOLTER, Jay David – GRUSIN, Richard. *Remediation: understanding new media*. Cambridge, Mass.: MIT Press, 1999.

že nikdy se nestalo to, že by něco v kultuře úplně zahubilo něco jiného, ale pouze to to staré jen velmi pozměnilo.⁷

Už v historii byl vznik nových médií spojen s demokratizací diskurzu (např. vynález knihtisku = více kopií knih za kratší čas, tudíž větší počet čtenářů, ke kterým se literatura dostala) a ani u internetu tomu nebylo jinak. V podstatě to znamená lepší dostupnost, schopnost distribuovat k širšímu poli příjemců a přizpůsobení se jejich nárokům na obsah a formu. Se vznikem internetu mizí hranice mezi sociálními skupinami a k uměleckému diskurzu, díky zmiňované demokratizaci, získává přístup v podstatě každý.⁸

Také se ve 20. století začínáme setkávat s pojmem intermedialita. Samotný pojem intermedialita vznikl v 80. letech 20. století, avšak smýšletí o intermedialitě začali západoevropští akademici již v letech 60. a 70.⁹ Intermedialitu lze chápat jako vědomé užití dvou různých médií neboli médium zahrnuté v jiném médiu. Příkladem je spojení textu, obrazu a hudby ve filmu.¹⁰ V této práci budeme nahlížet na intermediální spojení literatury a internetu. Na počátku 21. století byl internet využíván převážně k propagaci literatury a reklamní činnosti. Vzniklo také velké množství blogů a stránek, ať už autorů známých, tak i zatím neznámých. Toto prostředí jim najednou umožnilo neomezené a nekontrolované publikování vlastních textů bez závislosti na nakladatelstvích a vydavatelích. Samozřejmě je nutné konstatovat, že ne všechny tyto na internetu publikované texty byly valné kvality, ale i to s sebou přináší takto rozsáhlá demokratizace.¹¹

2. Média

Podle definice Jany Marie Havigerové a Davida Štěpánka: „*Pojem médium byl odvozen z lat. Médium, tj. prostředí, střed a obecně pod pojem médium zahrnujeme jakoukoli skutečnost, která nám zprostředkovává jinou skutečnost; v procesu přenosu informací mezi dvěma subjekty funguje médium doslova jak prostředník, přenašeč, který zprostředkovává informaci určitému*

⁷ PIORECKÝ, Karel. *Česká literatura a nová média*. V Praze: Academia, 2016. s. 17.

⁸ PIORECKÝ, Karel. *Česká literatura a nová média*. V Praze: Academia, 2016. s. 17-s.19.

⁹ SCHNEIDER, Jan - Lenka KRAUSOVÁ. *Vybrané kapitoly z intermediality*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2008. s. 57.

¹⁰ NÜNNING, Ansgar - TRÁVNÍČEK, Jiří - HOLÝ, Jiří. *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy*. Brno: Host, 2006. s. 345.

¹¹ FIALOVÁ, Alena, ed. *V souřadnicích mnohosti: česká literatura první dekády jednadvacátého století v souvislostech a interpretacích*. Praha: Academia, 2014, s. 31.

*příjemci či skupině příjemců.*¹² Avšak pojem médium má několik výkladů. Pro účely této práce se zdá být důležitý pojem masmédia, jež jsou prostředkem komunikace s velkým počtem (masou) příjemců. Masová média jsou v dnešní době velmi populární a stala se důležitým průmyslem. Spadají pod ně rozhlas, televize, internet, ale i tištěná periodika.¹³ Bezpochyby média v dnešní době ovlivňují sociální, politický i kulturní život. Jsou významnou součástí našich životů. Pomáhají utvářet naše zájmy, názory, vkus a kontakty. Dá se říct, že jejich vliv je občas až za hranou přípustnosti.¹⁴

2.1 Vývoj médií

Za první média lze označit komunikaci pomocí skřeků a gest, která se objevuje již v pravěku. Postupně je rozšířil vynález primitivních nástrojů a později, někdy v období asi před devadesáti tisíci a čtyřiceti tisíci lety, vývoj artikulovaného jazyka, který doplnil a rozšířil předchozí média.¹⁵ Což může být velmi diskutabilním tvrzením, avšak uvádí to tak autoři knihy *Média a my* Vlastimil Ježek a Jan Jiráček.

Dalším milníkem vývoje byl vynález písma, ke kterému došlo ve 4. tisíciletí př. n. l. v Mezopotámii a záhy i v Egyptě. Z počátku se písmo využívalo k ekonomickým, politickým nebo náboženským účelům. Nejprve se jednalo o písmo piktogramové nebo slabičné. K velkému posunu došlo asi ve 2. tisíciletí př. n. l. vynálezem písma hláskového, kde každá hláska má svůj specifický symbol. K rozšíření tohoto písma došlo díky Féniciánům, starověkému národu obchodníků.¹⁶ Písmo postupem let prošlo komplikovaným vývojem, sloužilo k zaznamenávání myšlenek či sdělení a je úzce spjato s jazykem a kulturou národa. Díky němu můžeme pozorovat historii vývoje různých národů a jejich řeči. Písmo dalo vzniknout knihám, ať už středověkým kodexům, tak knihám, jak je známe dnes. Bez písma by nemohla fungovat ani nová média.¹⁷

¹² HAVIGEROVÁ, Jana Marie - ŠTĚPÁNEK, David. *Média - prostředky transferu informací*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 10.

¹³ BEDNAŘÍK, Petr – JIRÁK, Jan – KÖPPOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace, s. 15-16.

¹⁴ JIRÁK, Jan. *10 let v českých médiích*. Praha: Portál pro Newton Information Technology, 2005, s. 117.

¹⁵ JEŽEK, Vlastimil - JIRÁK, Jan. *Média a my*. 1. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2014. s.145.

¹⁶ VEČEŘA, Pavel. *Úvod do dějin tištěných médií*. Praha: Grada Publishing, 2015. s. 16.

¹⁷ KNEIDL, Pravoslav. *Z historie evropské knihy: po stopách knih, knihtisku a knihoven*. Praha: Svoboda, 1989. s. 10-11.

K rychlejšímu šíření písma přispěl vynález z poloviny 15. století, knihtisk s vyměnitelnými literami, který byl vynalezen Johannem Guttenbergem. Není přesně znám rok jeho prvních úspěšných tisků.¹⁸ Ale díky němu docházelo k rychlejšímu šíření knih. Poměrně rychle začalo vznikat velké množství tiskáren po převážně západní Evropě a postupně i v kolonializovaném a dobývaném zámoří.¹⁹

Vzhledem ke změnám v 17. století, tedy rozvoji dopravy, poštovních tras, obchodu a administrativy, došlo ke vzniku periodických novin. První periodika vznikla v Německu. Nejstarším dochovaným je týdeník *Aviso, Relation oder Zeitung* z roku 1609.²⁰ Postupem času začaly vznikat první deníky jako například anglický *The Daily Courant*, který datujeme od roku 1702. Ve Francii byl vznik novin velmi ovlivněn absolutistickým režimem, proto se věnovaly převážně kulturní publicistice a politika a záležitosti společnosti zde nebyly moc řešeny.²¹ První francouzské noviny byly vydávány od roku 1631 a jmenovaly se *La Gazette*, neměly dlouho žádnou konkurenci a držely monopol na vydávání novin.²²

Význam tištěných médií vzrostl na přelomu 18. a 19. století v souvislosti s první průmyslovou revolucí, která vedla k modernizaci, industrializaci a demokratizaci. Produkci velmi zvýšily vynálezy 19. a 20. století. Mezi ně patří např. rotačka, autotyp, ofsetový tisk, rychlolis... Díky tomu už můžeme mluvit o masové výrobě médií.²³ Začátek epochy masových médií je předmětem sporu, jelikož někteří za její počátek označují začátek 19. století, kdy se tištěná média velmi rozšířila, a nově měl příležitost dostat se k novinám v podstatě každý člověk. Někteří za počátek této éry považují až 20. století a nástup vysílacích médií a filmu.²⁴

3. Nová média

Jak definovat nová média? To je poměrně složitá otázka. Novými médii můžeme chápat média založená na digitálním prostředí. Umožňují poměrně snadnou interakci s konzumenty. Dají se tedy v dnešní době označit za média digitální.²⁵ Za zásadní rozdíl mezi novými a

¹⁸ KABÁT, Karel. *Knihtisk a jeho vývoj v Československu*. V Praze: Spolek faktorů knihtiskáren v ČSR, 1936. s. 10.

¹⁹ VEČEŘA, Pavel. *Úvod do dějin tištěných médií*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2015. s. 29.

²⁰ Tamtéž s.46

²¹ Tamtéž s.46-47

²² Tamtéž s. 51-52

²³ Tamtéž s.11

²⁴ JIRÁK, Jan - Barbara KÖPPOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. s. 48.

²⁵ PAVLÍČEK, Antonín - Vysoká škola ekonomická v Praze. *Nová média a sociální síť*. Praha: Oeconomica, 2010. s. 11.

starými médii bych tak považovala to, že nová média jsou na rozdíl od těch starých, analogových, digitalizována.²⁶

Ve dvacátém století byl za nová média považován rozhlas a televize. V devadesátých letech stejného století se novými médii stala internetová média. Tato média jsou rychlá a nenáročná ke konzumaci, což vede k větší návykovosti. Vyznačují se tím, že jsou rychlá a ke svým konzumentům vstřícná.²⁷

3.1 Nová média a literatura

„Publikovat na internetu literární text prakticky okamžitě může každý. Jde však zároveň nejednou pouze o iluzorní demokratizaci prestižního diskurzu. Literární diskurz není prestižní automaticky a en bloc. Má svůj střed, široký průměr i okraje. A tento okraj se rozšiřuje. Nikoli tedy přesun literatury na internet, o kterém se uvažovalo v rámci rané recepce internetu v českých literárních časopisech, ale rozšíření literatury o okrajový, ale co do kvantity velmi široký segment je oním pohybem, který digitální kultura předala kultuře literární.“²⁸ Takto uvažuje o vzájemném vlivu internetu a literatury Karel Piorecký.

Internet se stal nejen novým médiem, ale umožňuje i vznik literárních (interpretačních) komunit, které tvoří literární kulturu. Autorem konceptu interpretačních komunit je Stanley Fish, který tvrdí, že interpretace textu je závislá na tom, jaké interpretační komunity je příjemce členem, přičemž si své příslušnosti není vědom a nemůže ji tím pádem opustit.²⁹

Internet přináší nové možnosti ve spojitosti s literaturou. Ať už je to usnadnění knihovních služeb, díky online katalogům a online výpůjčkám, či přístup k literárním blogům, serverům či webovým stránkám nakladatelů. Velkým úskalím internetu je to, co je zmiňováno v prvním odstavci této kapitoly. Na internetu může publikovat v podstatě kdokoli naprosto cokoli, navíc se objevují neduhy spojené s anonymitou internetu, nadávky, vulgarity nebo osobní útoky.³⁰ Také nemůžeme opomenout literární autorské servery, což jsou servery sloužící pro publikování tvorby převážně amatérských spisovatelů, jako například Písmák, Totem nebo

²⁶ MACEK, Jakub. *Úvod do nových médií*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2011.

²⁷ OSVALDOVÁ, Barbora - NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice - ČERMÁK, Miloš - Univerzita Karlova. *Žurnalistika v informační společnosti - digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. V Praze: Karolinum, 2009. s. 7.

²⁸ PIORECKÝ, Karel. *Literatura a digitální kultura : potřebujeme Digital literary studies?* Česká literatura (Czech Literature). 2015.

²⁹ Stanley Fish. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 19.10.2019 [cit. 29.6.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Stanley_Fish

³⁰ Host: literární měsíčník. Brno: Dušan Skála, 10.11.2009, 25(9). s. 27.

Společenství amatérských spisovatelů. Zvláštním odvětvím těchto serverů jsou takzvané fandy amatérští autoři zde publikují své fanfiction rozšíření již existujících příběhů, např. Harry Potter, Pán prstenů ad.³¹

4. Internet

4.1 Předchůdci internetu

Mezi první předchůdce internetu patří britský teletext, vynalezen anonyrnými technikami BBC umožňoval jim komunikovat mezi sebou na různých televizních vysílačích. Je považován za doplňkové médium. V podstatě se jedná o vysílání alfanumerických dat, využívající volných televizních kapacit. Velmi rychle se rozšířil, vzhledem ke své dostupnosti, uživatelé neobtěžuje novinkami a inovacemi. Nevýhodou je, že není možné aktivně vyhledávat informace, jelikož je teletext jednosměrným. A protože se stránky nahrávají postupně, člověk musí být poměrně trpělivý při hledání určité informace.³²

Pokusem o vylepšení teletextu byly videotextové služby, paradoxně práce na jejich vývoji se datují kolem konce 60. let, což je ještě před dobou teletextu. Tato služba byla pod názvem Viewdata (později Prestel) uvedena v roce 1976 na minipočítači Hewlett-Packard a to, stejně jako teletext, ve Velké Británii. Na této platformě byl také zaslán první elektronický dopis hlavou státu, Alžbětou II. Pro videotextové služby bylo nutné využít televizní kabel nebo telefonní linku, díky tomu se tato služba mezi lidmi moc nerozšířila, jelikož vybavení pro příjem byl třikrát dražší než klasická televize.³³

V Americe na to, jak se časem ukázalo, šli lépe. Jejich předmětem zájmu ve spojitosti s videotexem byly osobní počítače, nikoli televize. Nejúspěšnější online službou sedmdesátých a osmdesátých let byl v USA CompuServe. Fungoval na osobních počítačích připojených k běžné telefonní lince a modemu. Postupně rozšiřovali obsah o lokální zpravodajství, finanční servis, kulturní přehled nebo předpověď počasí. Přenos však byl velice pomalý.³⁴

³¹ NOVOTNÝ, Tomáš. *O literatuře amatérské i profesionální*. In: ArtCafé [rozhlásový pořad]. ČRo Vltava 13.3.2018.

³² ČERMÁK, Miloš (ed.) a (ed.). *Nová média.: Úvod a stručná historie*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a TEJKALOVÁ, Alice. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009, s.10–11.

³³ Tamtéž s.11

³⁴ Tamtéž s.11-12

V roce 1988 přichází na americkou scénu Applelink, který umožňuje uživatelům Apple osobních počítačů procházet online obsah. Apple z tohoto společného projektu se společností Quantum však do dvou let odstoupil a služba se přejmenovala na America Online. Konkurencí této služby byl produkt IBM s názvem Prodigy. V roce 1993, aniž by tušily přicházející konkurenci v podobě internetu, mají služby CompuServe, America Online a Prodigy 4 miliony uživatelů.³⁵

4.2 Počátky Internetu

Začátkem 60. let začala vznikat decentralizovaná síť vzájemně propojených počítačů neboli internet. V roce 1958 se objevila v USA společnost ARPA, která vznikla pod ministerstvem obrany. K jejím hlavním úkolům patřilo vyvinout síť, která by fungovala i v případě, že její část je zničena. Měla by odolat i vojenským útokům. K této síti bylo možné připojit libovolné množství počítačů. ARPANET, jak je služba nazývána, je tedy považován za přímého předchůdce internetu. Původní síť byla spuštěna 30. srpna 1969 a spojovala počítače čtyř univerzit. Toto datum je některými považováno za vznik internetu. ARPANET však fungoval pouze na akademické půdě.³⁶

Dalšího posunu dosáhl ARPANET v sedmdesátých letech, a to díky americkému vědci Vintonu Cerfovi, který vytvořil protokol TCP/IP. Na tomto principu funguje přenos dat na internetu až do dnešní doby. Data se dělí do takzvaných paketů. Každý z paketů se může přenášet samostatně. V cíli se však zase spojí do jednoho celku, původního souboru.³⁷ V roce 1983 došlo k rozdělení na dvě části, a to armádní a civilní. Armádní část dostala název Milnet, civilní nadále využívala názvu ARPANET. Z civilní části, obohacené o pár nových technologií, vznikl internet v dnešní podobě.³⁸

V letech devadesátých ARPANET končí a jeho práci převzala National Science foundation, ta už předtím pracovala na tvorbě sítí univerzitních počítačů. Ve stejném roce došlo ke spojení s evropskou sítí EUNET, tak vzniká globální síť. Důležité je také to, že americká

³⁵ ČERMÁK, Miloš (ed.) a (ed.). *Nová média.: Úvod a stručná historie*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a TEJKALOVÁ, Alice. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. s. 13.

³⁶ Tamtéž s.15.

³⁷ Tamtéž s.16.

³⁸ BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 210 s. *Žurnalistika a komunikace*. s.37 – s.38.

vláda předala internet do péče nevládních neziskových organizací. Tím pádem internet je v podstatě decentralizovaný a nemá žádného vlastníka.³⁹

Ve stejném desetiletí došlo k dalšímu závratnému posunu, takzvané internetové revoluci, na poli sítí a tím bylo vynalezení World Wide Webu, za nímž stojí Tim Berners-Lee (vymyslel i první webový HTML prohlížeč). Funguje na principu hypertextu, jakákoli část textu může odkazovat na část textu jiného, je distribuován pomocí internetu a má jednoduché uživatelské rozhraní.⁴⁰

4.3 Internet v České republice

K připojení, tehdy ještě Československa, došlo u nás 13. února 1992, a to prostřednictvím služby CESNET. Toto datum je uváděno jako oficiální. Neoficiálně však vysoké školy internet využívaly již předtím. V první polovině devadesátých let tedy sloužil internet převážně pro akademické účely a dá se konstatovat, že se opakovala situace z USA.

V roce 1990 u nás vznikla síť FIDO. Na té se připojovaly takzvané BBS (Bulletin Board Systems). Nejznámější BBS byla Infima, která fungovala 11 let, až do roku 2002. V plánu zakladatelů bylo, že systém bude využívat ke zveřejňování periodik: *MF Dnes*, *Lidové noviny*, *Mladý svět* a *Prague Business Journal*. Nakonec o tuto službu nebyl projeven zájem ze strany vydavatelů, tak sloužila jen ke stahování programů či počítačových her, chatování a později k přístupu na internet. Přístup k BBS byl bezplatný, hradily se pouze telefonní poplatky.⁴¹

4.4 Přínos internetu

Velkým přínosem internetu je jeho multimedialita, využívá spojení více médií dohromady ke zprostředkování informací přes počítač a dnes již i přes mobilní zařízení. Umožňuje tak komunikaci po více kanálech, což vede k lepší srozumitelnosti a větší zajímavosti pro pozornost příjemce. Internet je také médiem interaktivním. Příjemce může zasahovat do procesů nebo může reagovat na informace mu zprostředkované. Je to jeden

³⁹ ČERMÁK, Miloš (ed.) a (ed.). *Nová média.: Úvod a stručná historie*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a TEJKALOVÁ, Alice. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. s.16.

⁴⁰ BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 210 s. *Žurnalistika a komunikace*. s.40-s.41.

⁴¹ ČERMÁK, Miloš (ed.) a (ed.). *Nová média.: Úvod a stručná historie*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a TEJKALOVÁ, Alice. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. s.18-s.19.

z hlavních rozdílů mezi novými médii a těmi klasickými. Tato možnost tvoří internet zajímavějším pro konzumenty. Internet také můžeme nazvat komunikativním, jelikož umožňuje snadnou a rychlou elektronickou komunikaci. Ta vede ke globalitě tohoto média. Můžeme díky němu, komunikovat v podstatě celým světem. Sice zůstávají ještě jazykové bariéry, ale i ty se dají díky internetu, alespoň částečně a s drobnou rezervou překonat, díky překladačům. Virtualita internetu umožňuje vytváření „nových světů,“ se kterými si uživatel může dělat v podstatě, co chce. Může do nich vstupovat, měnit je nebo jen v reálném čase komunikovat ve virtuálním světě. V dnešní době ve virtuálním prostoru tráví velké množství lidí opravdu hodně reálného času. Internet také umožňuje kolaboraci ve virtuálních týmech, tudíž není problém geografická vzdálenost. Přináší i možnost porovnání informací. Také je informačně a komunikačně vstřícný, otevřený, rozhodně víc otevřený než reálná společnost. To je velmi dvousečné, jelikož anonymita internetu nahrává některému chování, které v reálném světě není až tak běžné a neodpovídá pravidlům klasické mezilidské komunikace.⁴²

Nabídka internetových informací je velmi široká a nestrukturovaná, je nutné, aby uživatel věnoval pozornost výběru těch vhodných a potřebných.⁴³ Díky globálnosti internetu začalo lidstvo směřovat k používání univerzálního komunikačního jazyka, kterým se bude možné dorozumět s lidmi z různých částí planety. Díky tomu začalo na přelomu 20. a 21. století posilovat postavení angličtiny.⁴⁴

5. Počátky žurnalistiky na internetu

Tištěná média se na přelomu 20. a 21. století ocitla pod tlakem nových médií, i přesto však jejich největší zisky v této době plynuly hlavně z tištěné podoby, nikoli digitální. Postupně ale bylo postavení tištěných a vysílacích médií měněno, díky vlivu internetu. Tištěná a vysílací média byla krok za krokem doplňována nebo nahrazena médii na internetu. Na počátku 21. století lze na nákladech tištěných médií sledovat pokles, který se týkal jak seriózních, tak bulvárních periodik. Nevyhnulo se to ani tradičním periodikům jako The Times nebo bulvárnímu Bildu, u kterého došlo v roce 2000 k poklesu o 2 miliony výtisků denně.⁴⁵

42 PAVLÍČEK, Antonín - Katedra systémové analýzy. *Nová média a web 2.0*. Praha: Oeconomica, 2007. s. 20-21.

43 ČERMÁK, Miloš (ed.) a (ed.). *Nová média: Úvod a stručná historie*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a Alice TEJKALOVÁ. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. s.18–19.

44 VEČEŘA, Pavel. *Úvod do dějin tištěných médií*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2015. s. 238.

45 Tamtéž s.240–s.241.

Noviny tedy v prvních deseti letech 21. století již běžně vycházejí v online podobě. Periodika na této platformě mohou být zdarma dostupná nebo zpoplatněna, často se využívá kombinace obojího. Určitá část je zdarma a některé články jsou zpoplatněny nebo podmíněny premium účtem, který se předplácí.⁴⁶

5.1 Žurnalistika na internetu ve světě

Prvními novinami, které bylo možno číst na počítači, byl deník *Columbus Dispatch*. Stalo se tomu tak v roce 1980. O dva roky později se přidalo dalších dvanáct deníků, mezi nimi například i *New York Times* nebo *Washington Post*.⁴⁷ Díky službě Source bylo v osmdesátých letech již také v USA možné číst zkrácené reportáže a texty z přibližně třiceti amerických časopisů.⁴⁸

Prvním z novinářů, kdo dal přednost před tištěnými médii internetu, byl Američan Michael Kinsley, moderátor *CNN* a šéfredaktor časopisu *New Republic*. Stalo se tak, když v roce 1995 přistoupil na nabídku firmy Microsoft, aby se stal šéfredaktorem internetového časopisu *Slate*. Po objevení se v internetových médiích takové osobnosti jako je Kinsley, začala se postupně přidávat další jména.⁴⁹

6. Možnosti publikování na internetu

Texty v online prostředí se začaly zestručňovat a využívat specifických grafických prvků. Přizpůsobily se tak čtení z monitorů. Začínají se zde objevovat nové hybridní žánry, které nahrazují klasický publicistický a zpravodajský žánr. Spojují několik různých žánrů dohromady a je těžké je definovat.⁵⁰

⁴⁶ Tamtéž s. 243.

⁴⁷ ČERMÁK, Miloš (ed.) a (ed.). *Nová média.: Úvod a stručná historie*. In: OSVALDOVÁ, Barbora a Alice TEJKALOVÁ. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. s.12.

⁴⁸ Tamtéž s.13.

⁴⁹ Tamtéž s.22-s.23

⁵⁰ OSVALDOVÁ, Barbora (ed.) a (ed.). *Změnil internet žurnalistické standardy a žánry?*. In: OSVALDOVÁ, Barbora - Alice TEJKALOVÁ. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. s.108-s.110.

6.1 Blogy

V roce 2003 spustil programátor Martin Malý jednu z prvních blogovacích služeb u nás, a to bloguje.cz. Jelikož však v posledních letech zájem o blogy opadá, byl 30.6.2012 jeho provoz ukončen.⁵¹ Nejpopulárnější byly blogy vázané na tištěné deníky a různá jiná média.⁵² Prvním blogem z řad časopisů disponoval Respekt. Poté vznikl například i blog Mladé fronty Dnes s názvem iDnes.cz, nebo Lidových novin, který byl nazván Lidovky.cz ad.

K využití blogů se uchýlilo velké množství spisovatelů, kterým blog nabídl možnost sebepropagace, neomezený publikační prostor, menší míru závislosti na nakladatelích a příležitost přímé komunikace se čtenářem.⁵³ Považuji za důležité zmínit, že Magnesia litera oceňuje každý rok v kategorii Blog roku jednoho blogera. Hodnotí zde převážně literární kvality. Odměnou za výhru je 50000 Kč na knižní vydání blogu.⁵⁴

6.2 Literární servery

Literární servery jsou webovými aplikacemi umožňujícími zveřejňovat svou vlastní literární tvorbu v podstatě komukoli. Jsou tedy určeny převážně amatérům. Dělalí tak z literární činnosti takovou masovou volnočasovou aktivitu vymaněnou z tradiční literárněkritické reflexe.

Pomocí této platformy mělo velké množství mladých autorů možnost vstoupit na literární scénu. Spousta z nich, kteří svá první díla publikovala právě v internetovém prostředí literárních serverů, jsou držiteli různých ocenění a jejich tištěným knihám se dostává pozornosti recenzentů. Mezi nejstarší literární servery patří Písmák z roku 1997 a Totem z roku 1999. Dále mezi ně patří například Literra, Litter.cz, Blue world nebo Epika.⁵⁵

6.3 Internetové časopisy

Po roce 2000 začaly vznikat internetové časopisy (nejen literární), které neměly snahu o vydávání tištěné podoby a přizpůsobily své fungování online prostředí.⁵⁶ Dlouhodobě

⁵¹ Bloguje.cz [online]. 2012 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://divnejbrouk.bloguje.cz/>

⁵² ČERMÁK, Miloš (ed.) a (ed.). *Nová média.: Úvod a stručná historie*. In: OSVALDOVÁ, Barbora-Alice TEJKALOVÁ. *Žurnalistika v informační společnosti: digitalizace a internetizace žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2009. s.36-37.

⁵³ FIALOVÁ, Alena, ed. *V souřadnicích mnohosti: česká literatura první dekády jednadvacátého století v souvislostech a interpretacích*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2014. s.31.

⁵⁴ Magnesia Litera, *Magnesia blog roku*. [online]. Praha: Litera, 2016 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://www.magnesia-litera.cz/magnesia-blog-roku/>

⁵⁵ FIALOVÁ, Alena. *V souřadnicích mnohosti: česká literatura první dekády jednadvacátého století v souvislostech a interpretacích*. Praha: Academia, 2014. s.28-29.

⁵⁶ Tamtéž. s.29.

nejčtenějšími v internetové podobě jsou ženské magazíny, avšak pro tuto práci jsou podstatné hlavně literární a kulturní časopisy.⁵⁷ Jedním z nich je například Dobrá adresa, která začala vycházet v roce 2000, a to v podobě PDF. Příprava čísla probíhala v podstatě jako tvorba klasického literárního magazínu, jehož vydání by bylo poměrně nákladné. Na rozdíl od Dobré adresy se časopis iLiteratura (vydáváný cca od roku 2002) více přizpůsobil online prostředí svým formátem podobajícím se spíše webové stránce a neperiodickým publikováním.⁵⁸

Velké množství tištěných časopisů se přeorientovalo do online prostředí. A to buď v plném rozsahu (dočasně např. Aluze), nebo si zachovaly svou tištěnou podobu a přidaly k ní i možnost online varianty (např. Host, Tvar ad.).⁵⁹

⁵⁷ TRÁVNÍČEK, Jiří. *Překnížkováno: co čteme a kupujeme* (2013). První vydání. Praha: Národní knihovna České republiky, 2014. s.70.

⁵⁸ FIALOVÁ, Alena. V souřadnicích mnohosti: česká literatura první dekády jednadvacátého století v souvislostech a interpretacích. Praha: Academia, 2014. s. 30.

⁵⁹ KUČERA, Štěpán. *České internetové literární časopisy*. Praha : Karlova univerzita, Fakulta sociální věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky, 2006. 45 s. Vedoucí bakalářské práce : PhDr. Anna Jonáková, s. 13.

7. iLiteratura.cz

iLiteratura.cz je nezávislý a neziskový projekt internetového literárního časopisu, jehož obsah se zaměřuje na aktuální stav knižní nabídky v České republice i ve světě. Dá se považovat za moderní variantu tradičních literárně-kulturních periodik, od nichž se liší větší produkcí článků. Na stránkách iLiteratury je uvedeno, že je ekologičtější oproti tištěným médiím, jelikož vychází pouze v internetovém prostředí, což je velmi sporné například vzhledem ke spotřebě elektrické energie a obsahu drahých kovů ve výpočetní technice, dobývaných často v zemích třetího světa. Každopádně to, že tento časopis funguje v internetovém prostředí, umožňuje lepší interaktivitu, a hlavně komunikaci s čtenáři.

Naleznete zde recenze děl, aktuální informace o literárním dění, portréty autorů, kritické studie a komentáře. Slouží také jako bohatý archiv s více než 8000 texty, ale to je pouze sekundární funkcí tohoto webu. Toto periodikum se zaměřuje převážně na současnou literaturu, a to jak na českou, překladovou, tak i původní. Časopis nahlíží na knižní svět z různých perspektiv a snaží se vytvořit prostředí vhodné pro odbornou veřejnost i laiky. Nedává prostor pouze beletrii, ale i literatuře napříč rozmanitou škálou oborů. ISSN časopisu je 1214-309X.⁶⁰

O chod tohoto periodika se stará občanské sdružení pro iLiteraturu, jehož předsedkyní je zakladatelka tohoto serveru Jovanka Šotolová. Jejími místopředsedy se stali Barbora Grečnerová a Pavel Mandys.⁶¹

Obrázek 1 Logo iLiteratury

7.1 Vznik a vývoj

iLiteratura vznikla mezi roky 2000 a 2002 a stala se tak jedním z prvních větších českých elektronických literárních projektů, který se konceptem výrazně lišil od již fungujících literárních fór či stránek, kde bylo možné publikovat vlastní tvorbu. Nejprve se tato stránka jmenovala www.livres.cz a dodnes je jednou ze sekcí v iLiteratuře. Založena byla již výše

60 iLiteratura - O projektu. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 14.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Home/Oprojektu/>

61 iLiteratura – Kontakt. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 14.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Home/Kontakt/>

zmiňovanou Jovankou Šotolovou a původně se zaměřovala na francouzskou literaturu, jelikož Šotolová se mimo jiné zabývá překládáním z francouzštiny. Rozhodla se pro vytvoření tohoto magazínu, jelikož si uvědomovala neomezenost internetu oproti klasickým časopisům, je tady možné publikovat okamžitě cokoli a na rozdíl od tištěných médií je na síti snazší články archivovat, propojovat, třídit a připomínat.⁶²

Postupem času se přidávaly další světové literatury (anglicky psaná, severská, polská, románská, německá, romská, východoevropská, česká ad.). V roce 2008 přibyla i dětská literatura. Následující rok 2009 se objevila non-fiction a úsek komparistiky neboli srovnávací literatury. Díky Pavlu Mandysovi v roce 2010 vzniká i sekce Relax, kam iLiteratura řadí krimi, sci-fi, humor, historické romány, fantasy a romanci.⁶³

V roce 2009 zařadila Národní knihovna iLiteraturu do svého projektu webarchiv.cz, který slouží jako archiv pro uchování kvalitních kulturních a vědeckých webových stránek pro budoucí generace.⁶⁴ Nalezneme tam například také stránky některých vysokých škol a z literárního prostředí například časopis Host, stránky soutěže Magnesia Litera nebo portál Knihovny.cz.⁶⁵

Významným pro iLiteraturu byl rok 2010, kdy došlo hned k několika významným událostem. Nejprve k překvapení všech nezískala iLiteratura grant od Ministerstva kultury ČR, což bylo velkou ránou pro finanční příjem tohoto neziskového média. Na základě toho se portál musel uchýlit k zpoplatnění svých stránek, a to od dubna roku 2010. Částka za denní přístup činila 10 Kč, za měsíční to bylo 50 Kč.⁶⁶ O sedm měsíců později, 19.11.2010, došlo ke změně díky nově spuštěným webovým stránkám. Stránky dostaly novou grafiku, strukturu a bylo přidáno audio a video. iLiteratura navázala spolupráci s rozhlasovou stanicí Rádio 1.⁶⁷

S iLiteraturou je spojen i projekt Knihotoč. Ten v Česku vznikl díky občanskému sdružení pro iLiteraturu v roce 2003, a to po vzoru Spojených států amerických, kde s tímto

62 LOJÍN, Jiří. *Seznamte se s časopisem iLiteratura a jeho šéfredaktorkou Jovankou Šotolovou*. Vašeliteratura.cz [online]. 12.4.2012 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <https://www.vaseliteratura.cz/predstavujeme/predstavujeme/4148-predstavujeme-casopis-iliteratura>

63 iLiteratura – *Žánry*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Zanry>

64 iLiteratura.cz. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2021 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/iLiteratura.cz>

65 Webarchiv – Katalog stránek. Webarchiv [online]. 2021 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <https://www.webarchiv.cz/cs/katalog-stranek>

66 VANÍČEK, Jakub. *I-literatura už jedinež za poplatek*. [online]. 29.3.2010 [cit. 16.4.2021] Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/2608-i-literatura-uz-jedine-za-poplatek>

67 iLiteratura.cz. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2021 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/iLiteratura.cz>

nápadem, v originále nazvaným Bookcrossing, přišel Ron Hornbaker.⁶⁸ Podstatou tohoto projektu je putování knih mezi čtenáři. Knihotoči budu věnovat v této práci ještě pozornost v kapitole Další projekty iLiteratury.

7.2 Struktura serveru

iLiteratura funguje v první řadě jako webová stránka, nemá tedy formu klasického periodika. Nevycházejí jednotlivá čísla časopisu, nýbrž samostatné články. Nedá se tedy nazvat deníkem, týdeníkem, měsíčníkem atd. Mezi literárními a kulturními časopisy na internetu je tento způsob publikování poměrně ojedinělý. Většina se stále drží periodicity, tedy vycházejí v pravidelných intervalech jakožto jednotlivá čísla např. čtrnáctideník A2, (ob)týdeník Tvar, měsíčník Plav ad. iLiteratura je aktualizována častěji, což umožňuje produkci většího množství článku.

7.3 Grafická a obsahová struktura

O grafickou stránku se stará Ondřej Kunc ze společnosti artLab.⁶⁹ Jak již výše zmiňuji, v roce 2010 iLiteratura spustila nové webové stránky s novou grafickou i obsahovou podobou. Stránky jsou uživatelsky přívětivé a intuitivní. Titulní stránka je koncipována tak, že v záhlaví naleznete reklamy inzerentů. Pod nimi nalezneme lištu s logem iLiteratury a čtyřmi proklikávacími hesly. Na výběr máme mezi možnostmi spisovatelé, knihy, literatura a žánry. Po rozkliknutí jednotlivých hesel se dostaneme do jistého rozcestníku, kde můžeme vyhledávat články na základě jména spisovatele, názvu knihy, národní literatury či žánru. Spisovatelé a názvy knih jsou řazeni dle abecedy, národní literatury také, ale ještě navíc můžeme požadovanou zem vybrat na mapě. Žánry se dělí do čtyř skupin a to beletrie, non fiction, komiks/film a relax. Na zmiňované liště nalezneme dále kolonku pro uživatelské vyhledávání a odkazy na Facebook, Twitter a Google+ iLiteratury, kterým bude věnována samostatná kapitola v této práci, jelikož i sociální sítě jsou novým médiem dnešní doby využívaným k publikaci literárních a kulturních témat.

⁶⁸ *Knihotoč – co je to knihotoč?*, [online] 2003 [cit. 6.5.2021] Dostupné z: <http://www.knihotoc.cz/knihotoc.asp>

⁶⁹ iLiteratura – iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/>

Obrázek 2 Lišta v horní části titulní strany

V hlavní části titulní strany objevíme rubriku Kniha měsíce a výčet článků, které se k ní vážou. Dále tu jsou řazeny nejnovější recenze, dělené dle žánru. Po pravé straně se nachází sloupek s aktualitami a posledními přidanými komentáři uživatelů. V neposlední řadě zde nalezneme soupis nejčtenějších a nejnovějších článků.

V zápatí se nachází loga sponzorů a pod nimi šest proklikávacích hesel – O projektu (stručná historie a informace o projektu iLiteratura) redakce (soupis členů redakce s jejich krátkými medailony), kontakt (kontaktní údaje), sponzoři (historie sponzorských darů, informace, jak můžeme zaslat dar), odkazy (odkazy na související projekty a organizace) a inzerce (informace pro zájemce o placenou inzerci na stránkách iLiteratury). V zápatí také nalezneme okno pro registraci emailu pro odběr novinek a jako poslední opět odkazy na sociální síť.

Obrázek 3 Zápatí stránky

Tímto výše uvedeným popisem stránky bych ráda demonstrovala to, jak moc se iLiteratura liší od klasických literárních a kulturních časopisů nejen na internetu. Nenarazíme na žádný zalamaný text, který můžeme vidět v klasických časopisech, vše je řazeno pod sebou. Neexistuje zde nic jako obsah, nýbrž ani nevychází jednotlivá čísla, ale pouze výše zmíněné jednotlivé články. Díky tomu se dá říct, že nemůžeme u iLiteratury mluvit o žádné periodicitě, jelikož příspěvky se průběžně aktualizují bez viditelné pravidelnosti. V tomto ohledu má skutečně více formát webové stránky.

Co se obsahové stránky týče, není jednoduché iLiteraturu přímo vymezit. Jak zmiňuji v úvodu o iLiteratuře, nalezneme zde převážně recenze, ale i portréty autorů, komentáře, informace ohledně aktuálního dění v literární sféře (literární festivaly, knižní veletrhy, literární ceny), kritické studie, ukázky, rozhovory, anotace a přehledy. Jak již uvádím, nejčtenějším útvarům jsou zde recenze, což je vidět již na hlavní straně, kde se nachází výčet nejnovějších

recenzí dělený dle žánrů. Žádnému jinému textovému útvaru není věnováno tolik pozornosti. Jak již také uvádím, tak obsah je zaměřený hlavně na současnou literaturu a dění kolem ní.

Nutno podotknout, že iLiteratura ukončila spolupráci se stávajícím programátorem a našla si někoho nového, kdo již připravuje novinky. A tak je přibližně v létě 2021 očekáván nový vzhled a aktualizace webu. Následně by mělo dojít i k vylepšení a oživení aplikace, které bude také věnována celá kapitola v této práci.⁷⁰

7.4 Redakce

Neexistuje žádná „kamenná“ redakce. Redaktoři fungují na bázi virtuální, a to přes emaily a Skype. Portál se dělí na přibližně 25 sekcí, z toho každou vede jeden člověk, který si sám rediguje texty. Mezi redaktory nalezneme významné české překladatele, novináře, akademiky či doktorandy.⁷¹ Práci členů redakce je samozřejmě psaní a redigování článků, ale i promýšlení obsahu časopisu. Někteří se věnují například i správě sociálních sítí a marketingu. Avšak působení v redakci iLiteratury se nedá brát jako práce na nějaký úvazek. Redaktoři nedostávají žádné vysoké honoráře jako například v komerčních periodících. Shrnula bych to tak, že je to pro redaktory spíše koníčkem, který je baví a umožňuje jim určitou formu seberealizace, a i vzdělávání se. Rozhodně to nedělají pro finanční zisk.⁷²

Členem týmu iLiteratury, a to nejen recenzentem, ale třeba i pomocníkem se sociálními sítěmi nebo marketingem atd., se může stát v podstatě kdokoli. U recenzentů je však potřeba krom zájmu o knihy i rozhled, schopnost číst texty v širším kontextu, vyjádřit srozumitelně své myšlenky a psát texty, které mají určitou strukturu a vyjadřují jasný názor. Mladým recenzentům mohou být odměnou důležité zkušenosti z praxe.⁷³

Jak již výše zmiňuji, šéfredaktorkou iLiteratury je už od počátku zakladatelka časopisu Jovanka Šotolová. Ta je dcerou spisovatele, dramatika, herce a divadelního režiséra Jiřího Šotoly. Takže již od dětství měla Jovanka blízko k literatuře. Vystudovala obor překladatelství-tlumočnictví na FF UK. Obdržela také ceny za francouzský překlad, a to v roce 2005 Le Prix de traduction de l'Ambassade de France a v roce 2006 Cenu Josefa Jungmanna. Navíc ještě se pyšní Titulem Rytíře řádu Akademických palm, který obdržela od předsedy vlády

⁷⁰ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online], 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

⁷¹ DEMELOVÁ, Karolína. *Liberatura s iliteraturou*. In: *Liberatura* [rozhlasový pořad]. Radio Wave 6.10.2009.

⁷² E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online] 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

⁷³ Tamtéž

Francouzské republiky také v roce 2006.⁷⁴ Redakčně v iLiteratuře má Šotolová na starost kritiku překladu a literaturu psanou románskými jazyky – frankofonní, hispánskou, italskou a portugalskou. Věnuje se překládání, literární publicistice a vyučuje na FFUK.⁷⁵

Na tvorbě se krom ní podílejí editoři jednotlivých sekcí a redaktori, kteří přispívají do jazykových oblastí dle svého zaměření. Nutno podotknout, že za 20 let fungování tohoto serveru se kolem Šotolové vystřídalo velké množství editorů a redaktorů. Já bych ráda zmínila převážně ty současné tvůrce, a to hlavně z důvodu, že je až nemožné dohledat všechny, kdo se kdy na iLiteratuře podíleli. Ke každému z redakce vypíšu pár stručných informací, jelikož si myslím, že je to pro účely mé práce důležité. Jedná se o významná jména na české literární, kritické a překladatelské scéně. Řekla bych, že právě oni jsou těmi pojítky literárního světa, protože zajišťují provázanost mezi periodiky, akademickou půdou a dalšími sférami literární kultury.

Anglofonní literaturu má od roku 2013 na starost Johana Horálková. Ta se mimo jiné věnuje překladu, ale také přispívá i do jiných periodik, např. Host, Respekt, Literární noviny ad. Předmětem jejího zájmu jsou knihy z Velké Británie, Irska, Kanady a USA. Pro iLiteraturu píše převážně recenze, portréty a aktuality.⁷⁶

Další redaktorkou je Jitka Nešporová. Jejími sekcemi jsou německy psaná literatura, romská literatura a knihy pro děti. Pracuje jako překladatelka z němčiny, literární redaktorka pro Mladou frontu, Labyrint, Prstek a Plus a moderátorka literárních akcí (autorská čtení, literární festivaly). Na iLiteratuře publikuje převážně portréty, aktuality, recenze, ukázky a rozhovory.⁷⁷

O sekci severské, japonské a čínské literatury se stará Barbora Grečnerová. Vystudovala bohemistiku a norštinu na FFUK. Editovala výbor současné norské prózy – Norská čítanka.⁷⁸

⁷⁴ Jovanka Šotolová. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 15.5.2021 [cit. 14.6.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jovanka_%C5%A0otolov%C3%A1

⁷⁵ Iliteratura – redaktor Jovanka Šotolová. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/43/jovanka-sotolova>

⁷⁶ Iliteratura – redaktor Johana Horálková. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/538/johana-horalkova>

⁷⁷ Iliteratura – redaktor Jitka Nešporová. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/42/jitka-nesporova>

⁷⁸ GREČNEROVÁ, Barbora; kol. *Norská čítanka*. LABYRINT. 2016 ISBN 9788086349497

Taktéž jako ženy výše se věnuje překladu, přesněji překladu z norštiny. Pro iLiteraturu píše převážně recenze.⁷⁹ Pracuje pro Knihovnu Václava Havla. Věnuje se vzdělávacím projektům.⁸⁰

Východoevropskou a českou část spravuje Kateřina Středová. Publikovala také pro Plav a ruskojazyčný časopis Pražskie ogni. Zabývá se překlady z ruštiny a překlady do češtiny z přelomu 19. a 20. století a také současnou českou prózou. Českou sekci na iLiteratuře převzala v roce 2017. Přispívá zde hlavně recenzemi.⁸¹

Dalším z redakce tohoto časopisu je Pavel Mandys. Díky němu vznikla sekce Relax, věnuje se komiksu a filmovým adaptacím. Od roku 1995 do roku 2010 psal do literární a filmové rubriky pro časopis Týden. Krátce zde byl i vedoucím kulturní rubriky. Od roku 2010 publikuje pro iLiteraturu. Hlavně se věnuje recenzím. Mj. přispíval také do Lidových novin, Hospodářských novin, Hostu a A2. Je jedním ze zakladatelů a organizátorů výročních knižních cen Magnesia Litera.⁸²

O část non-fiction se stará Jan Lukavec. Pro iLiteraturu publikuje od roku 2008 a to převážně recenze, eseje a studie, které se povětšinou zabývají tématy na pomezí přírodních a společenských věd. Na jeho články lze narazit i v jiných periodících např. Host, Kontexty, Svět literatury, Labyrint revue. Mimo to pracuje v Národní knihovně ČR a občasně přednáší na vybraných univerzitách.⁸³

Další z redakce je Magda de Bruin Hüblova, jež přispívá do sekce nizozemsky psané literatury a má na starost iLiforum. Žije již od roku 1982 v Amsterdamu. Se svým manželem Edgarem de Bruin, překladatelem české literatury, založila literární agenturu Pluh, která zastupuje několik českých spisovatelů v zahraničí. Mimo jiné se věnuje překladu nizozemské literatury. Na serveru iLiteratura můžeme narazit na její portréty, recenze, aktuality a studie.⁸⁴

Finskou část zásobuje svými recenzemi Lenka Fárová. Přispívá také do časopisu A2 a překládá finskou literaturu.⁸⁵ Pracuje jako odborná asistentka a vedoucí oddělení finských studií

⁷⁹ iLiteratura – redaktor *Barbora Grečnerová*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/25/barbora-grecnerova>

⁸⁰ Knihovna Václava Havla – *Tým knihovny*. [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://www.vaclavhavel.cz/cs/o-nas/tym-knihovny>

⁸¹ iLiteratura – redaktor *Kateřina Středová*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1460/katerina-stredova>

⁸² iLiteratura – redaktor *Pavel Mandys*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/61/pavel-mandys>

⁸³ iLiteratura – redaktor *Jan Lukavec*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/35/jan-lukavec>

⁸⁴ iLiteratura – redaktor *Magda de Bruin Hüblova*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/192/magda-de-bruin-hublova>

⁸⁵ iLiteratura – redaktor *Lenka Fárová*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/47/lenka-farova>

na FF UK.⁸⁶ V roce 2020 obdržela Řád finského lva za propagaci finského jazyka a kultury v České republice.⁸⁷

Moderní izraelskou literaturou se zabývá Alžběta Glancová. Spolupracuje s Židovským muzeem v Praze a učí hebrejštinu ve specializované mateřské škole v Praze. Také překládá z hebrejštiny. Na iLiteratuře publikuje převážně recenze. Její články se objevují i v časopisu A2 nebo Host.⁸⁸

Předmětem zájmu Nikoly Sedloňové jsou recenze jihoslovanských literatur. Jako šéfredaktorka vedla magazín Generace20.cz. V současné době přispívá jako externistka na server Aktuálně.cz. Mimo to dělá korektorku pro časopis Naše čeština doma a ve světě.⁸⁹

Recenze a aktuality bulharské literatury publikuje na stránkách iLiteratury Ivana Srbková. Věnuje se překladu z bulharštiny a aktivně propaguje bulharskou kulturu v českém prostředí. Pracuje v Národní knihovně ČR – Slovanské knihovně. Přispívá do denního i odborného tisku (Plav, A2 ad.).⁹⁰

Pro hispánskou sekci píše aktuality, recenze a rozhovory Denisa Škodová. Také překládá španělsky psané knihy a spolupořádá česko-španělské literární setkání Luces de Bohemia. Publikuje také v periodících A2, Babylon a Host. V roce 2004 získala studentskou cenu Premio Iberoamericano za práci o díle básníka Rubéna Daría.⁹¹

Na arabské sekci pracuje Jitka Jeníková, přispívá zde hlavně svými recenzemi. Vystudovala arabistiku a dějiny a kulturu islámských zemí a teorii a dějiny literatur zemí Asie a Afriky na FF UK. V současné době se živí jako publicistka zaměřující se na Blízký východ.⁹² Petr Kučera píše pro tureckou část, a to převážně recenze, studie, portréty a aktuality. Překládá

⁸⁶ Filozofická fakulta Univerzity Karlovy – Lenka Fárová [online]. 2015 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://fin.ff.cuni.cz/cs/ustavkatedra/lenka-farova/>

⁸⁷ ŠINDELÁŘOVÁ, Tereza. *Tlumočila ve finském úložišti jaderného odpadu i pilotům Formule 1. Za popularizaci finského jazyka a kultury získala dr. Lenka Fárová Řád finského lva* [online]. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2020-10-08 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ff.cuni.cz/2020/10/tlumocila-ve-finskem-ulozisti-jaderneho-odpadu-pilotum-formule-1-za-popularizaci-finskeho-jazyka-kultury-ziskala-dr-lenka-farova-rad-finskeho-lva/>

⁸⁸ Iliteratura – redaktor Alžběta Glancová. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1534/alzbeta-glancova>

⁸⁹ Iliteratura – redaktor Nikola Sedloňová. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1500/nikola-sedlonova>

⁹⁰ Iliteratura – redaktor Ivana Srbková. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/34/ivana-srbkova>

⁹¹ Iliteratura – redaktor Denisa Škodová. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/27/denisa-skodova>

⁹² Iliteratura – redaktor Jitka Jeníková. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/386/jitka-jenikova>

tureckou literaturu a přednáší turečtinu a tureckou literaturu na FF UK. Pro iLiteraturu publikuje od roku 2005. Přispívá i do časopisu A2.⁹³

Recenzemi dětské literatury sem přispívá od roku 2008 Milena Šubrtová. Vyučuje na Pedagogické fakultě MU v Brně. Věnuje se literatuře pro děti a mládež, ve světě i v Česku. Je autorkou několika odborných publikací právě o výše zmiňované dětské literatuře a jejich historických podobách.⁹⁴

Do ukrajinské sekce píše Rita I. Kindlerová a to hlavně recenze, ukázky a portréty. Věnuje se editorské činnosti a překladu. Pracuje ve Slovanské knihovně Národní knihovny v Praze. Jako jediná se v Česku věnuje propagaci ukrajinské literatury.⁹⁵ V roce 2012 obdržela ukrajinskou mezinárodní literární cenu Hryhorije Skovorody „Zahrada božských písní“ za editaci antologie současné ukrajinské povídky *Expres Ukrajina* v českém jazyce.⁹⁶

Rumunskou literaturou na iLiteratuře se od roku 2004 zabývá Jarmila Horáková. Publikuje zde převážně recenze a ukázky. Na její články můžeme narazit i v jiných periodících – Literární noviny, A2, Babylon, Navýchod atd. Také se věnuje učení a překladu.⁹⁷ Svými recenzemi portugalské literatury sem přispívá již od roku 2002 Lada Weissová. Překládá knihy z portugalštiny a angličtiny. Živí se jako překladatelka a tlumočnice na volné noze. Její články můžeme najít také v časopisu Tvar.⁹⁸

Editorem žánru české a světové beletrie a části Relax, také redaktor sekce týkající se střední Evropy, jihovýchodní Evropy, orientu a autor článků týkajících se srovnávací literatury a literární teorie, je Jan M. Heller. Mimo to působí jako editor, překladatel z angličtiny a ředitel Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze. Publikuje i pro jiná periodika – Souvislosti, Host, Tvar, Plav, Svět literatury, A2 ad. Věnuje se literární kritice, esejistice, publicistice a kritice překladu.⁹⁹ Vystudoval bohemistiku a komparatistiku na FF UK,

⁹³ iLiteratura – redaktor Petr Kučera. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/64/petr-kucera>

⁹⁴ iLiteratura – redaktor Milena Šubrtová. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/58/milena-subrtova>

⁹⁵ iLiteratura – redaktor Rita I. Kindlerová. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/70/rita-i-kindlerova>

⁹⁶ Ukrajinci.cz – Ukrajinská mezinárodní cena Hryhorije Skovorody za rok 2012... pro Ritu Kindlerovou. [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ukrajinci.cz/vsechny-aktuality/aktuality+c19/ukrajinska-mezinarodni-cena-hryhorije-skovorody-za-rok-2012-pro-ritu-kindlerovou+a3120.htm>

⁹⁷ iLiteratura – redaktor Jarmila Horáková. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/328/jarmila-horakova>

⁹⁸ iLiteratura – redaktor Lada Weissová. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/46/lada-weissova>

⁹⁹ iLiteratura – redaktor Jan M. Heller. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/36/jan-m-heller>

evangelickou teologii na ETF UK a doktorskou antropologii na FHS UK.¹⁰⁰ Na stránkách iLiteratury narazíme převážně na jeho recenze. V roce 2019 obdržel cenu časopisu Tvar za literární kritiku.¹⁰¹

Dalším z redakce je Tadeáš Dohňanský, který se věnuje polské sekci, vedení stážistů a supervizi tematických štítků. Absolvoval historicko-literární studia na FF UPCE a dále pokračuje ve studiu na oboru Komparatistika a středoevropská studia na FF UK. Zajímá ho také slovenská a maďarská literatura. Překládá z polštiny. Zde publikuje převážně recenze. Na jeho články můžeme také narazit v časopisu Paronyma, A2¹⁰² a Nowa Dekada Krakowska. Také se věnuje psaní básní. Již v době studia na UPCE vydal společně s kolegyněmi sborník básní s názvem Ostatní ryby se ještě neprobudily.¹⁰³

I při letném pročtení mnou uvedeného výpisu lidí z iLiteratury nás jistě zaujme četnost opakování názvů periodik, ve kterých publikují různí redaktori a editori mimo tento časopis. Nejčastěji se objevuje časopis A2, Host a Plav. Vypovídá to asi i o jisté tematické podobnosti těchto titulů. Touto problematikou se budu zabývat v samostatné kapitole iLiteratura a ostatní internetová periodika, kde se budu věnovat podrobnějšímu porovnání s časopisem Tvar, Host a A2.

Další zřejmou věcí je, že většina z redakce se věnuje překladu literárních děl, což není překvapením vzhledem k obsahové stránce iLiteratury, kde nalezneme různé současné světové literatury–knihy překladové ale i v původním jazyce.

7.5 Financování

iLiteratura je projektem nezávislým a neziskovým. Funguje jen díky darům nadací, fyzických osob a podnikatelů, dotacím a grantům a v neposlední řadě má příjem i z placené reklamy, kterou je možné si na stránkách předplatit. Ikony sponzorů tohoto projektu nalezneme v dolní části titulní strany iLiteratury a v zápatí pod heslem „sponzoři“ objevíme soupis všech přispěvatelů a sponzorských darů, a od roku 2007 i výše těchto příspěvků na fungování, mezi léty 2002-2016. Zde také máme návod, jak i my můžeme přispět, a to buď jednorázovým

¹⁰⁰ Tvar – Jan. M. Heller – medailon. Tvar [online]. 2021 [cit. 31.5.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/lide/jan-m-heller>

¹⁰¹ iLiteratura – redaktor Jan M. Heller. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/36/jan-m-heller>

¹⁰² iLiteratura – redaktor Tadeáš Dohňanský. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1503/tadeas-dohnansky>

¹⁰³ KOVAŘÍKOVÁ, Hana, ed. - PLŠKOVÁ, Aneta, ed. *Ostatní ryby se ještě neprobudily: sborník poezie studentů historicko-literárních studií Univerzity Pardubice*. Vydání první. Praha: Hana Kovaříková, 2017. 91 stran. ISBN 978-80-270-1130-8.

finančním darem prostřednictvím bankovního účtu nebo přes službu PayPal, přes tu se dá zadat i pravidelná podpora a to buď 60 Kč nebo 200 Kč měsíčně a 1000 Kč nebo 5000 Kč ročně.

V roce 2000 a 2002 získal tento projekt ještě jako stránka *livres.cz* podporu od Francouzského institutu a Zastoupení Valonsko – Brusel. V roce 2001 přišel grant od Ministerstva kultury České republiky. Ten dostává iLiteratura pravidelně každý rok až dodnes. Výjimka nastala v roce 2010, kdy všechny doslova šokovalo, že projekt peníze od ministerstva neobdrží. Jednalo se však o jednoletou záležitost, avšak i tak to iLiteratuře zkomplikovalo fungování, což vedlo k dočasnému zpoplatnění stránek. V tomto roce přispěl finančním darem i velký počet fyzických osob – Tomáš Weiss, Petra Hůlová, Věra Vyhnánková, Jáchym Topol, Lucie Winklerová, Tomáš Matras, Libuše Bělunková, Renata Hamplová, Kristian Suda, Jiří Plocek, Stanislav Beran, Jaroslav Provazník a Michal Schindler. Mezi těmito lidmi si zajisté všimneme známých jmen nejen spisovatelských, ale i žurnalistických a akademických.

Mezi přispěvatele iLiteratury se během dvaceti let fungování zařadili krom ministerstva kultury i různá velvyslanectví a ambasády např. Francouzské velvyslanectví, velvyslanectví Izrael, Španělské velvyslanectví, Kanadské velvyslanectví, Dánská ambasáda, Norská ambasáda, Finská ambasáda, Švédská ambasáda, Americká ambasáda ad. Což souvisí se zaměřením iLiteratury na různé světové literatury, které se díky tomu dostávají do povědomí českého čtenáře. S tím jsou spojeny i instituty, které poskytly finanční dar např. Italský institut v Praze, Francouzský institut v Praze, Rumunský kulturní institut v Praze, Polský institut v Praze, Goethe institut v Praze ad. Dalšími sponzory jsou či byli Kniha Zlín, KOSMAS, Rakouské kulturní fórum, Prohelvetia, nakladatelství Argo, Nadace Český talent, Univerzita Palackého v Olomouci ad. Mezi placené inzerenty se zařadili převážně kulturní instituce a nakladatelé např. nakladatelství Domino, nakladatelství Euromedia k. s., Mladá fronta a.s., Revolver Revue, Svět knihy, Festival spisovatelů Praha, Společnost Franze Kafky, nakladatelství Euromedia-Odeon ad.¹⁰⁴ Financování iLiteratury je tedy naprosto veřejně přístupné, ač mně osobně chybí na stránkách aktualizované informace za roky 2017-2020.

7.6 Další projekty iLiteratury

iLiteratura se podílí na rozhlasovém pořadu Rádía 1 Knižní servis. Ten připravuje Jiří G. Růžička a s ním každý týden někdo jiný z redakce iLiteratury. Relaci uvádí Vladimír Srb, vysílána je vždy v pátek v 18 hodin a představuje knižní novinky, četbu z knih, soutěže a

¹⁰⁴ iLiteratura – *Sponzoři iLiteratury*. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Cancel>

rozhovory. Trvá deset minut.¹⁰⁵ Také iLiteratura vydala ve spolupráci s nakladatelstvím Gutenberg sborníky *Literatura ve světě 03*, *Literatura ve světě 2004* a *Literatura v Evropě 2005*.¹⁰⁶

V roce 2003 začalo občanské sdružení pro iLiteraturu s již výše zmiňovaným projektem Knihotoč. Tato hra je původně nápadem Američana Rona Hornbakera. Svou variantu má například i v Itálii, Francii, Polsku, Švýcarsku a na Islandu. Český Knihotoč začal fungovat v Praze v únoru 2004. Jeho fungování závisí na darech. Nejedná se jen o finanční dary, ale i o velké množství knih od nakladatelů (Euromédie, Host, Argo, Academia, Eminent, Libri, Metafora, Paseka, Mladá fronta ad.). Principem hry je, že na různých neočekávaných místech můžete nalézt volné knihy.¹⁰⁷

Mají již několik partnerských podniků a institucí, které se rozhodly spolupracovat, a to knihovny, kavárny, čajovny, pizzerie, domy kultury, školy, čekárny lékařů, galerie, divadla, kino ad. A to nejen na různých místech v Praze, ale po celé republice, například v Pardubicích v kavárně Evropa, v Městském muzeu Dvůr Králové nad Labem nebo ve Strakoncích v kavárně Bílý vlk. Celkově je do Knihotoče zapojeno více jak padesát míst.¹⁰⁸

Na internetových stránkách knihotoc.cz naleznete přesná místa, která spolupracují s tímto zajímavým projektem, knihy, které je možné točit, „knihotočáře“ a mnoho dalších informací od sponzorů přes instrukce, jak se do projektu zapojit. Stránky jsou velmi jednoduché a přehledné.

Abych ještě situaci Knihotoče uvedla na pravou míru, tak iLiteratura se tomuto projektu momentálně vůbec nevěnuje. Obdivuhodné je, že když prozkoumáme na stránkách rubriku Pohyb knih, tak zjistíme, že díky „knihotočářům“ Knihotoč dále svévolně funguje i bez vedení iLiteraturou.¹⁰⁹ Šotolová uvádí, že v současné době není znovu rozběhnutí tohoto projektu úplnou prioritou, ale rozhodně s ním do budoucna počítá. Je však potřeba nejprve vyřešit otázku financování, jelikož bude potřeba vytvořit nové webové stránky. Navíc za dobu, kdy Knihotoči přestalo sdružení pro iLiteraturu věnovat pozornost, vzniklo u nás v České republice velké

¹⁰⁵ Rádio 1 – Pořad knižní servis. Rádio 1 [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <https://www.radio1.cz/porad/knizni-servis/>

¹⁰⁶ iLiteratura – O projektu iliteratura.cz. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Home/Oprojektu>

¹⁰⁷ Knihotoč – Co je knihotoč?. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <http://www.knihotoc.cz/knihotoc.asp>

¹⁰⁸ Knihotoč – Partnerské podniky. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <http://www.knihotoc.cz/kde.asp>

¹⁰⁹ Knihotoč – Pohyb knih. iLiteratura [online]. 2021 [cit. 21.5.2021]. Dostupné z: <http://www.knihotoc.cz/pohyb.asp>

množství podobných projektů, takže by si rádi nejprve ujasnili, v jaké podobě a zda vůbec by se měl Knihotoč znovu „roztočit.“¹¹⁰

Nejnovějším projektem, se kterým iLiteratura přišla letos v únoru je iLiLaboratoř. Ten by měl být možností pro členy redakce posouvat se dál ve své práci tím, že budou vést interní diskuzi nad kritikami, které se objevují na stránkách tohoto časopisu. Projekt má podobu 6 workshopů na různá témata, určených pro redaktory a editory iLiteratury. Vždy si přizvou nějaké externí odborníky, a to napříč obory (IT, byznys ad.), což dodá náhled na fungování literárního časopisu z pohledu různých disciplín a podle mého názoru to může být obohacující pro redakci v otázce držení tempa s dobou. Určitě považují za důležité pro tým iLiteratury nenahlížet na tento časopis jen z hlediska literárního a žurnalistického, což by pro tento typ média bylo poměrně omezené, vzhledem k internetovému prostředí, ve kterém funguje.

K dnešnímu dni, 14.5.2021, proběhly již čtyři ze zmiňovaných workshopů. První z nich se konal 22. února 2021, vzhledem k pandemické situaci proběhl online, a byl na téma Kritické myšlení obecně – teorie a (naše) praxe, hosty byli prof. PhDr. Petr A. Bílek, CSc.¹¹¹ a prof. PhDr. Jiří Trávníček, M. A.,¹¹² diskuzi moderoval Pavel Mandys. Druhý na téma iLiteratura z pohledu zahraničních bohemistů a překladatelů; nové podoby literární kritiky – inspirace v zahraničí hostil Mirko Kraetsche¹¹³ a Xaviera Galmiche¹¹⁴, moderovaly ho Jitka Nešporová s Jovankou Šotolovou a konal se opět online a to 29. března 2021. Třetí workshop se zaměřil na marketingovou stránku. Nesl název Zpoplatnění iLiteratury (pro/proti); Jak na marketing? a objevili se zde Mgr. Josef Šlerka, Ph.D.¹¹⁵ a Mgr. Tereza Ježková, Ph.D.¹¹⁶ Moderátorkami byly Tereza Zamora a Jovanka Šotolová. Uskutečněn byl také online a to 26. března 2021. Poslední zatím uspořádaný seminář na téma Správa sociálních sítí: Facebook, Instagram, Twitter proběhl 3. května 2021 opět online. Hostem byla Klára Mouchová alias KlaPi¹¹⁷ o moderování se postarala Tereza Zamora.

Měl by ještě v blízké době proběhnout workshop o podcastech (Podcast = šíření informací navazujícími audio či video soubory)¹¹⁸ a to i proto, že iLiteratura přemýšlí o tvorbě

¹¹⁰ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online], 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

¹¹¹ Pracovník Ústavu české literatury a komparatistiky FF UK.

¹¹² Pracovník Ústavu Pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

¹¹³ Německý bohemista a slovákista, překladatel a moderátor.

¹¹⁴ Bohemista, profesor na Sorboně se specializací na českou literaturu a překladatel.

¹¹⁵ Pracovník Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK.

¹¹⁶ Pracovnice Katedry marketingové komunikace a PR FSV UK.

¹¹⁷ Odbornice na sociální média.

¹¹⁸ SCS.ABZ.cz – *Podcast*. ABZ.cz [online] 2021[cit. 14.5.2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/podcast>

vlastních podcastů. Dalším tématem by mělo být, obecně řečeno, význam literární kritiky a její využití z hlediska subjektů, které zajišťují knižní trh. Externisty by měli být odborníci z literárního provozu, a to zástupce velkého nakladatelství a pořadatelka knižních festivalů sdružujících malé nakladatele. Přesná jména mi Jovanka Šotolová neprozradila.¹¹⁹

Na závěr by měl proběhnout v podstatě takový audit toho, co bylo publikováno. Externisté by se měli pokusit analyzovat články a najít jejich silné a slabé stránky. Výsledkem by měla být výstupní syntéza toho, co je vlastně iLiteraturou produkováno z hlediska textu. A to hlavně proto, že na stránky přispívá během roku kolem 150 různých autorů. Redigování se věnuje asi desítky redaktorů a závěrečné slovo má jeden ze tří editorů. Každý má svůj vlastní přístup, a to si troufám říct, bude určitě znát na výsledku této analýzy.¹²⁰

Nutno také zmínit, že tento projekt byl iLiteraturou vymyšlen, když Norské fondy a Fondy EHP otevřely grantovou výzvu v rámci programu Kultura, zaměřenou na uměleckou kritiku. Vznikla tak možnost, žádat o podporu na interní projekty školení týmu.¹²¹ Cílem by tak mělo být nejen vzdělávání redaktorů iLiteratury jako jednotlivců, ale celkově všeobecné zlepšení literární kritiky a situace na českém knižním trhu.¹²² V neposlední řadě umožňuje členům redakce vést otevřenou diskusi nad provozními věcmi, na které v běžném provozu není čas. Navíc grantová podpora umožňuje přizvat si již výše zmíněné odborníky z různých oborů, což přináší aktuální a nezaujatý pohled na problematiku probíranou na workshopech. Debaty se taky rychle posouvají a jsou věcné.¹²³

Podle mého názoru tento projekt má velký potenciál a líbí se mi, že mají zájem se dále vyvíjet a posouvat dál. Také je velmi sympatické, že to nedělají jen pro vlastní potřebu, ale mají širší záměr, a to zlepšení situace literárně kulturního prostředí v České republice a jeho modernizaci.

8. Aplikace iLiteratura

Díky občanskému sdružení pro iLiteraturu vznikla i mobilní aplikace iLiteratura a to jak pro zařízení s operačním systémem Android, tak i na iOS od Apple. Vyšla v zimě roku 2015 a realizoval ji vývojář Zdeněk Pavlíček ze společnosti Inited Solutions, která se zabývá tvorbou aplikací. Vytvořena byla pomocí technologie Apache Cordova.

¹¹⁹ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online] 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online] 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

¹²² iLiteratura – *iLiLaboratoř literární kritiky*. iLiteratura [online]. 10.2.2021 [cit. 14.5.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/44007/ili-laborator-literarni-kritiky>

¹²³ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online] 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

Obrázek 4 Logo aplikace

V aplikaci si můžeme přečíst stejné příspěvky, jež nalezneme i na stránkách iLiteratury. Jsou zde přehledně rozděleny do tří kategorií (novinky, doporučené, články). Zajímavým nástrojem je čtečka ISBN kódu, která umožňuje snadnější a rychlejší vyhledávání knih.¹²⁴ Nalezneme zde i seznamy doporučených knih. Poslední aktualizace na Google Play proběhla 11. května 2016, kdy došlo k opravě chyb a byla přidána možnost sdílet články na sociálních sítích. Uživatelský feedback je zde poměrně pozitivní a to 4,7 hvězdy z celkových 5. Hodnotilo celkem 11 uživatelů a aplikace byla stažena více než pětsetkrát. Velikost aplikace je pro Android 12M.¹²⁵

Na App Store byla iLiteratura přidána přesně 12. prosince 2015 a k aktualizaci naposledy došlo, stejně jako na Google Play, 11. května 2016. Hodnocení od uživatelů nám dá v průměru 4 hvězdičky z 5. Hodnotili čtyři uživatelé. Obsahově ani vzhledově se nijak neliší od aplikace pro Android. Stahovaná velikost souboru je pro platformu iOS 19,4MB.¹²⁶ Nutno ještě podotknout, že pro oba operační systémy platí, že aplikace iLiteratura není zpoplatněna a můžeme ji tak stáhnout zdarma.

124 Inited – iLiteratura. Inited solutions [online]. 2020 [cit. 9.5.2021]. Dostupné z: <https://inited.cz/reseni/ilit/>

125 Google Play – Aplikace iLiteratura. [online]. 2020 [cit. 11.5.2021]. Dostupné z: <https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.iniapps.iliteratura&hl=cs&gl=US>

126 App Store – iLiteratura. Apple [online]. 2020 [cit. 13.5.2021]. Dostupné z: <https://apps.apple.com/cz/app/iliteratura/id1065262673?l=cs>

Obrázek 5 Hlavní strana aplikace

9. Sociální sítě

Považuji za vhodné uvést krátký úvod nepříliš dlouhé historie sociálních sítí, jejich definici a funkci v dnešním mediálním světě. Pojem sociální sítě vznikl již v roce 1954 a to jakožto sociologický termín. Definoval jej J. A. Barnes. Dle Barnese sociální sítě rozumíme komunitu či sociální skupinu s určitými prvky, které jejich členy spojují (zájmy, přátelství, rasa, náboženství, sexuální orientace apod.). Lidé se zde navzájem obohacují a mají na sebe vliv.¹²⁷ Díky internetu získává slovní spojení sociální sítě nový rozměr. Význam zůstává v podstatě stejný, jen je přenesený do elektronického, internetového prostředí, které usnadňuje udržování kontaktů s přáteli, známými a lidmi, se kterými se nemůžeme tak často střetávat. Díky rozšířenosti, která je až masová, vytváří tyto sítě skvělé prostředí pro reklamy a komerční obsah, čehož samozřejmě využívá i literární server iLiteratura.¹²⁸

První pokusy o založení internetových sociálních sítí sahají až do 80. a 90. let 20. století, ale jelikož to pro tuto práci není až tak podstatné, zmíním až počátky těch, které jsou dnes notoricky známé. Asi nejznámější z nich, Facebook, se objevuje v roce 2004 a nejprve funguje jen pro studenty Harvardské univerzity. O rok později se rozšířil na ostatní americké i evropské vysoké školy, poté mezi zaměstnance určitých firem a až v poslední fázi je zpřístupněn i

¹²⁷ PAVLÍČEK, Antonín - Fakulta informatiky a statistiky. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica, 2010. s. 126.

¹²⁸ Tamtéž s. 127.

běžným smrtelníkům. V roce 2008 už byl největší sociální síť. V roce 2006 vzniká Twitter, 2011 Google+, jakožto zamýšlená konkurence pro Facebook, což bohužel úplně nevyšlo a Facebook si nadále drží svoji popularitu.¹²⁹ Z Google+ v prosinci oznámili, že v roce 2019 dojde ke zrušení této sítě a příspěvky budou smazány.¹³⁰ Osobně tak moc nechápu, proč se na stránkách iLiteratury nadále nachází (již nefunkční) odkaz na jejich Google+ účet. Další populární síť je Instagram, který byl spuštěn v roce 2010 a na rozdíl od výše zmiňovaných jsou obsahem hlavně fotky a videa. V roce 2012 kupuje Facebook Instagram za miliardu dolarů.¹³¹

Záměrně jsem uvedla jen vybrané sociální sítě, které jsou využívány iLiteraturou a tím pádem souvisí s touto prací. Google+ zmiňuji, jelikož se na stránkách iLiteratury stále nachází odkaz na jejich účet právě na Google+, který už jak výše zmiňuji nefunguje. V následujících kapitolách se zaměřím na profily iLiteratury na jednotlivých sociálních sítích. Největší prostor bude věnován Instagramu, jelikož mi přijde nejprehlednější a pro mě osobně nejzajímavější k analyzování.

Účty iLiteratury na sociálních sítích jsou spravovány redaktory. Každé ze sítí se věnuje jeden nebo dva z nich. Dělají to nad rámec své práce v podstatě jako dobrovolnou činnost. V osobní korespondenci jsem se ptala Jovanky Šotolové také na to, jestli jejich aktivita na soc. sítích nějak zvyšuje návštěvnost webových stránek iLiteratura.cz. Ta se podle ní nijak výrazně nenavýšila, sítě mají spíše funkci takového reminderu¹³² pro stávající čtenáře portálu, kteří již o jeho existenci vědí. Také mají funkci stmelování literární komunity, která se pojí s iLiteraturou. K nalákání nových čtenářů tedy díky soc. sítím rozhodně nedochází v nijak masivní míře.¹³³

9.1 Facebook iLiteratury

Facebooková stránka iLiteratury byla založena 21. dubna 2011. K dnešnímu dni (13.5.2021) má 6060 sledujících a 5687 lidí, kteří stránce dali „to se mi líbí.“ Příspěvky jsou přidávány denně, občas se objeví i větší množství v jednom dni. Většinou se jedná o odkazy na

¹²⁹ Tamtéž s. 134-135.

¹³⁰ Google+ pro běžné (osobní) účty a účty značek už není dostupný In: Google+ [online]. 2019 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z: <https://plus.google.com/115205404125618674272>

¹³¹ PTÁČEK, Michal. *Jak vznikl a následně uspěl Instagram?* Czechcrunch [online] 14.7.2015 [cit. 13.5.2021]. Dostupné z: <https://www.czechcrunch.cz/2015/07/jak-vznikl-a-nasledne-uspel-instagram-jeho-hodnota-se-dnes-odhaduje-na-35-miliard-dolaru/>

¹³² Výraz z anglického jazyka. Význam – upomínka, připomínka

¹³³ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou. [online], Osobní archiv autorky.

články na stránkách iLiteratura.cz, ke kterým je připsáno krátké shrnutí, či takové nalákání k rozkliknutí a přečtení obsahu stránek. Objevují se zde i fotografie z různých literárních akcí, foto upoutávky na knihy, literární události a například i spot z 11.2.2021, kde mluví Jovanka Šotolová o nově připravovaném projektu iLiteratury iLiLaboratoř literární kritiky.¹³⁴ Což by měla být, jak již zmiňuji v kapitole Další projekty iLiteratury, příležitost pro redaktory dále se vzdělávat.

9.2 Twitter iLiteratury

Twitter si iLiteratura založila v červenci 2014. K dnešnímu dni (18.5.2021) má 2770 sledujících a 4426 tweetů. Stejně jako na Facebooku se zde objevují tweety skoro každý den. Většinou, a to je taky velice podobné jejich facebookovým stránkám, sdílí ve svých tweetech odkazy na články na webových stránkách iLiteratury a je k nim připsán krátký příspěvek k nalákání potenciálního čtenáře. Můžeme tu však narazit i na ankety, retweety příspěvků od redaktorů, nakladatelství, literárních cen, ale i aktualit z literárního světa. K většímu rozšíření mezi uživatele Twitteru využívají hashtagů u příspěvků, ty umožňují větší dosah.¹³⁵

9.3 Instagram iLiteratury

Jelikož na Instagramu nelze dohledat, kdy se uživatel přidal, budeme si iLiteraturu na této sociální síti datovat od prvního příspěvku, který byl zveřejněn 10. dubna 2017. Je jím fotografie z předání španělského Řádu Isabely Katolické paní Daně Kalinové, bývalé ředitelce veletrhu Svět knihy.¹³⁶ Tento řád uděluje španělský král za zásluhy o stát.¹³⁷ K dnešnímu dni (18.5.2021) má Instagram iLiteratury 750 sledujících a 102 zveřejněných příspěvků. Četnost přidávání obsahu má vzrůstající tendenci. Aktivní nejsou jen v postování klasických příspěvků na hlavní zdi, jež iLiteratura zveřejňuje skoro každý den, ale také často sdílí takzvané Instagram Stories, což jsou krátké příběhy, které se za 24 hodin smažou, často se při jejich tvorbě využívá

¹³⁴ *iLiteratura* In: *Facebook* [online]. 2021 [cit. 13.5.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/iliteratura>

¹³⁵ iLiteratura.cz In: *Twitter* [online]. 2021 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/iliteraturacz>

¹³⁶ iLiteratura.cz [Španělský Řád Isabely Kastilské pro paní Danu Kalinovou...] In: *Instagram* [online]. 10.4.2017 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/BStQiyCDyhg/?utm_source=ig_web_copy_link

¹³⁷ BABEJ, Ivan. *Bývalá šéfkyně Světa knihy Kalinová dostala řád španělského krále*. [online] Pražský deník. 7.4.2017 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/kultura_region/byvala-sefka-sveta-knihy-kalinova-dostala-rad-spanelskeho-krale-20170407.html

různých filtrů, emotikonů, textu či různých interaktivních prvků.¹³⁸ Těch produkuje iLiteratura i několik za jediný den.

Co se obsahu týče, vzhledem k tomu, že Instagram je prostředím výhradně fotografií a videí, tak zde narazíme na zajímavě aranžované fotky recenzovaných knih a například i fotky některých redaktorů s medailonky (z roku 2017). Samozřejmě příspěvky vždy odkazují na články na stránkách iLiteratura.cz. Jako zajímavý nápad mi přijdou Páteční bilance, což je příspěvek, jak již název napoví, zveřejněný každý pátek, s recenzemi, které na webovkách přibýly během uplynulého týdne. První Páteční bilance byla sdílena 8. ledna 2021.¹³⁹ 7. května 2021 se ještě rozhodli poupravit koncept této „rubriky“ a věnují se pouze jedné z knih, a to té, která dostala za poslední týden nejlepší hodnocení od recenzentů. Je zde pak úryvek z recenze a ukázka z knihy.¹⁴⁰

iLiteratura se v Instagramovém prostředí na tři roky odmlčela a to od 10. července 2017¹⁴¹ do 26. listopadu 2020, kdy se vrátili se sekci Nej knihy za listopad.¹⁴² Každý listopadový post se věnuje jedné s recenzenty nejlépe hodnocených knih jedenáctého měsíce. K tříleté neaktivitě na této síti došlo proto, že po založení si tvůrci nebyli jisti tím, jaký obsah postovat, jelikož jak uvádí Jovanka Šotolová v naší osobní korespondenci, přidávání fotek knížek s kafičky je zbytečné. A když už se našly nápady na zajímavý obsah, nenašel se nikdo, kdo by měl čas a elán pro udržování pravidelné aktivity. Ke zvratu došlo právě v roce 2020, kdy se ke spolupráci s iLiteraturou přihlásila Alice Škrlantová, která krom recenzování projevila zájem i o spravování sítí, tak jí šéfredaktorka svěřila celý instagramový účet.¹⁴³

¹³⁸ IT slovník. *Insta stories*. In: ITslovník.cz [online]. 2021 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/instagram-stories>

¹³⁹ iLiteratura.cz [Nově budeme pátky věnovat tomu...] In: Instagram [online]. 8.1.2021 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CJxsX-3rb2q/?utm_source=ig_web_copy_link

¹⁴⁰ iLiteratura.cz [Pátek trochu jinak...] In: Instagram [online]. 7.5.2021 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/COlCkhzrtQz/?utm_source=ig_web_copy_link

¹⁴¹ iLiteratura.cz [soutěž/ přibývající místa, kde můžete...] In: Instagram [online]. 10.7.2017 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/BWXCSCnFL4h/?utm_source=ig_web_copy_link

¹⁴² iLiteratura.cz [iLiterární instagram znovu ožívá...] In: Instagram [online]. 10.7.2017 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CIDpPxZrTIT/?utm_source=ig_web_copy_link

¹⁴³ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online], 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

Podle mého názoru má profil iLiteratury na Instagramu velký potenciál. A líbí se mi jejich posun práce s tímto médiem. Velice mě baví zajímavě aranžované fotky knížek, které pravidelně sdílejí. Například kniha *Znormalizováno* od Jiřího Petráše a Libora Svobody, která je zachycena v pozadí s autem značky Trabant, jedním z mnoha typických symbolů tohoto období.¹⁴⁴

Obrázek 6 Příspěvek na instagramovém účtu iliteratura.cz ze dne 20.4.2021, autor foto Martin Liška¹⁴⁵

10. Porovnání s jinými literárními periodiky z online prostředí

Porovnání iLiteratury s jinými periodiky nebude snadné, jelikož má spíše formát webové stránky. Avšak vybrala jsem si záměrně tři různé časopisy (Tvar, A2, Host), které jsou velmi rozdílné, což nám nastíní různé způsoby a formáty toho, jak se dají dělat internetová literární periodika. Okomentuji také některá pro a proti z mého osobního uživatelského hlediska. U každého z časopisů uvedu krátké info o jejich historii a fungování.

10.1 iLiteratura a časopis Host

Host je historicky nejstarším časopisem z výše zmiňované trojice. Vznikl už v roce 1921, a to samozřejmě v tištěné podobě. Přežil dobu socialismu. Nějakou dobu se jmenoval

¹⁴⁴ PETRÁŠ, Jiří., SVOBODA, Libor (EDS.). *Znormalizováno. Československo v letech 1978-1985.* Ústav pro studium totalitních režimů. 2021 ISBN 978-80-88292-75-3

¹⁴⁵ iLiteratura.cz [ZNORMALIZOVÁNO Jiří Petráš...]. In: Instagram [online]. 20.4.2021 [cit 30.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CN4kmOprxV/?utm_source=ig_web_copy_link

Host do domu podle sbírky od Jiřího Wolкера (50. a 60. léta). Od roku 1970 nemohl vycházet. V 80. letech byl vydáván samizdatem pod vedením chartisty Dušana Skály. Po revoluci vycházel jako oficiálně registrovaný dvouměsíčník a v roce 1999 snížil svou periodicitu dokonce na měsíc.¹⁴⁶

Za zásadní rozdíl mezi Hostem a iLiteraturou považují formát. Jelikož jak již několikrát v této práci zmiňuji, iLiteratura má formu spíše webové stránky, kde vychází jednotlivé články zvlášť, a ne v rámci jednoho čísla magazínu. V Hostu naopak narazíme na text klasicky zalamovaný ve formátu časopisu. Dalším velkým rozdílem je to, že na stránkách Hostu si pouze zakoupíte jednotlivá čísla, a to buď jako tištěná za 109 Kč nebo v PDF za 59 Kč. Dá se však i prolistovat pár stránek z časopisu online zadarmo. Archiv čísel nalezneme pod heslem Archiv/Bibliografie, který se nachází v horní části titulní strany. Starší čísla si zde můžete projít i online a zadarmo.¹⁴⁷ Také je možné si tento časopis zakoupit u vybraných knihkupců.¹⁴⁸

Host nabízí také možnost předplatného, což u iLiteratury nenalezneme. Předplatné se zde dělí na tištěné a elektronické. Roční tištěné vyjde na 790 Kč, půlroční na 450 Kč a předplatitel ročního elektronického vydání zaplatí 500 Kč.¹⁴⁹ Jak zmiňuji, na iLiteratuře není možnost předplatného, avšak můžete ji podpořit, jakožto neziskový projekt, finančním darem.

Tematická struktura obou časopisů se zdá být podobnou. Host se stejně jako iLiteratura zaměřuje na literární dění, ale krom současné světové a české literatury, se věnuje i dílům klasickým. Také informuje o aktuálním důležitém literárně kulturním dění, zamýšlí se nad trendy a kauzami z literárního světa a stejně jako v iLiteratuře zde publikují osobnosti české literární kritiky.¹⁵⁰

Abych to tedy shrnula, tak formát klasického časopisu dává Hostu jistou ucelenost, články jsou vybírány a poskládány tak, aby dohromady tvořily celek, o čemž se u iLiteratury nemůžeme bavit ani v nejmenším. Dalo by se tedy říct, že je díky tomu iLiteratura chaotičtější, avšak můžeme si zde všimnout daleko propracovanějšího, přístupnějšího a přehlednějšího archivu, díky kterému uživatel snadno najde to, co právě hledá, což je v archivu Hostu o poznání složitější.

¹⁴⁶ Host (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 21.11.2020 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_(%C4%8Dasopis))

¹⁴⁷ Host – Archiv/Bibliografie. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/archiv-bibliografie>

¹⁴⁸ Host – Vybraní prodejci. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/kontakt>

¹⁴⁹ Host – Předplatné. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/predplatne>

¹⁵⁰ Host – O nás. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/o-nas>

Mezi věci, které tyto dva časopisy spojují patří finanční podpora od Ministerstva kultury ČR. Dalšími podporovateli Hostu jsou Státní fond kultury a statutární město Brno.¹⁵¹ Výčet přispěvatelů iLiteratury je, jak už víme daleko rozsáhlejší, viz kapitola Financování iLiteratury. Host totiž není neziskovou a nezávislou organizací, jelikož má příjem z předplatného a spadá pod něj také nakladatelství Host, publikující soudobou poezii, prózu i literárně vědní texty, ze kterého plyne také nějaký zisk.¹⁵²

Co se týká sociálních sítí, využívá Host také Facebook,¹⁵³ Twitter¹⁵⁴ a Instagram.¹⁵⁵ Na rozdíl od iLiteratury mají navíc i účet na Spotify, kde nabízí podcasty pod názvem Hostcast, kde se objevuje každý měsíc jeden článek z časopisu právě ve formě podcastu.¹⁵⁶ Využívání tohoto média považují za velmi vhodné vzhledem k popularitě tohoto formátu v dnešní době. Avšak jak jsem již zmiňovala, iLiteratura také uvažuje o vlastních podcastech, tak snad se jich brzy dočkáme.¹⁵⁷

10.2 iLiteratura a časopis Tvar

Tvar byl ve své tištěné podobě založen v roce 1990. Má novinový formát.¹⁵⁸ Je nejčastěji a nejdéle (bez přerušení) vydávaným literárním časopisem v České republice.¹⁵⁹ Tvar oficiálně uvádí, že je ob týdeníkem. Jeden týden vychází v tištěné podobě a druhý týden jako internetový magazín Ravt.¹⁶⁰ Své internetové stránky má od roku 2007.¹⁶¹

Stejně jako Host funguje i Tvar formou předplatného. Také nabízejí možnost buď tištěné nebo online podoby. V online podobě vyjde jednotlivé číslo na 15 Kč a roční předplatné na 300 Kč. Jedno tištěné číslo je potom za 25 Kč a roční předplatné přijde na 525 Kč. Při zakoupení online verze získáme také přístup do kompletního digitálního archivu Tvaru. Je možné si

¹⁵¹ Host – *Kontakt*. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/kontakt>

¹⁵² Host – *O nás*. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/o-nas>

¹⁵³ Host + H7O. In: Facebook [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/CasopisHost>

¹⁵⁴ H7O. In: Twitter [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/host7online>

¹⁵⁵ casopishost. In: Instagram [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/casopishost/>

¹⁵⁶ Spolek přátel vydávání časopisu Host – *Hostcast*. In: Spotify [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://open.spotify.com/show/49hzpFzWoYQm8uUp9aOaDD>

¹⁵⁷ E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou [online], 18.5.2021, Osobní archiv autorky.

¹⁵⁸ Tvar (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 19.6.2020 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_(%C4%8Dasopis))

¹⁵⁹ Tvar – *Info a kontakty*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/info>

¹⁶⁰ Tvar – *Ravt*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/ravt>

¹⁶¹ iTvar – *O Tvaru*. iTvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <http://old.itvar.cz/cz/o-tvaru/o-tvaru-61.html>

jednotlivá čísla zakoupit i na prodejních místech po celé České republice, například v Knihkupectvích Kosmas nebo v trafikách Valmont. Internetový magazín Ravt je přístupný zadarmo.¹⁶² Na rozdíl od iLiteratury tedy také není neziskovým projektem.

Formální úprava online verze Tvaru i Ravtu je rozhodně o něco podobnější iLiteratuře než výše rozebíraný Host. Sice se dělí na čísla, která jsou vždy očíslována podle týdne, ve kterém vyšla, ale není v nich možno listovat jako v klasickém časopise, ale jsou rozdělena na jednotlivé články, které jsou řazeny v sloupci pod sebou. Tím se tedy blíží formátu iLiteratury, avšak jak již několikrát zmiňuji, vychází na rozdíl od iLiteratury po jednotlivých číslech, takže články jsou k sobě sestavovány do jednoho logického celku, na což u iLiteratury nenarazíme.

Ráda bych také zmínila digitální archiv Tvaru, který je přehledný a má jednoduchý formát. Jak již uvádím výše, jednotlivá čísla jsou očíslována podle týdnů a při hledání v archivu pouze listujeme ročníky a kliknutím na číslovku týdne se nám zobrazí daný výtisk. Určité články pak lze vyhledávat podle rubriky nebo tématu. Tyto dvě možnosti nalezneme na liště hlavní stránky. Můžeme pak vybírat mezi Rubrikami: Beletrie, Drobná publicistika, Esejistika, Recenze a reflexe, Rozhovory a Reportáže; a mezi Témata: Ženy v katolické literatuře, Právě vychází, Mauzoleum, Divadlo, Historie kolonialismu, Dokument a Výroční ceny. Dle mého názoru je tedy archiv iLiteratury o dost přehlednější a přívětivější k uživateli, jelikož se mi zdá snazší vyhledat určitý článek, ale musím konstatovat, že archiv Tvaru se mi zdá daleko lépe vytvořený než na stránkách Hostu.¹⁶³

Co se obsahové struktury Tvaru týká, řekla bych, že cílí na obdobná literární a kulturní témata jako iLiteratura. Avšak dovolím si tvrdit, že jednotlivé textové útvary jsou zde daleko rovnoměrněji zastoupeny. Troufám si říct, že na stránkách iLiteratury nalezneme převážně recenze literárních děl, kdežto v jednotlivých číslech Tvaru máme zastoupeny v určitém poměru jak recenze, reportáže, rozhovory, eseje, literárněvědní studie, tak ale i původní poezii a prózu, u čehož bych se pozastavila, jelikož na stránkách iLiteratury nenarazíme přímo na autorskou tvorbu, ale pouze na její reflektování, kritiku, či krátké úryvky.¹⁶⁴ Považovala bych to za jeden z velkých rozdílů a osobně to vnímám jako velmi kladnou věc, jelikož Tvar tak dává příležitost publikovat i mladým a neznámým autorům.

¹⁶² Tvar – *Předplatné*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/predplatne>

¹⁶³ Tvar - *Tvar*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/>

¹⁶⁴ Tvar (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 19.6.2020 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_(%C4%8Dasopis))

Tvar působí i na sociálních sítích, a to hlavně na Facebooku¹⁶⁵ a Instagramu.¹⁶⁶ Mají i Twitter, ale tam již dva roky nepřidali žádný tweet.¹⁶⁷ Stejně jako Host nově využívají Spotify ke zveřejňování podcastů formou rozhovoru se zajímavými osobnosti kultury a literatury. Zatím vyšly dvě epizody.¹⁶⁸ Například v první z nich můžeme slyšet rozhovor s Petrem Borkovcem.¹⁶⁹ Jejich účet nese název Varta a interview vede básník a rozhlasový moderátor Jan Škrob.¹⁷⁰

10.3 iLiteratura a časopis A2

Časopis A2 vychází od roku 2005. Je čtrnáctideníkem vycházejícím každou druhou středu a má novinový formát a rozsah 32 stran. Původně vycházel každý týden, a to až do roku 2008.¹⁷¹ A2 oficiálně uvádí, že je nezávislým, kritickým magazínem, zabývajícím se kulturním děním. Snaží se být alternativou k mainstreamu, který navíc také vystavuje kritice. S časopisem A2 je také spojena stránka deníku A2larm, která komentuje domácí i zahraniční politické dění.¹⁷²

Za zásadní rozdíl mezi A2 a iLiteraturou považuji zaměření těchto časopisů. Ádvojka se totiž věnuje nejen literatuře, ale celkově kulturnímu, společenskému, a i politickému dění a uvažuje nad nimi ve vzájemném působení na sebe. Kdežto iLiteratura, jak je již z názvu patrné, se zabývá pouze literárně kulturní oblastí. V A2 narazíme na články z oblasti literatury, hudby, divadla, filmu, her, architektury, ale i výtvarného umění. Na stránkách A2 je uvedeno, že podle nich není možno vnímat kulturu odděleně od společenského dění, z čimž já osobně naprosto souhlasím, jelikož umění od nepaměti reflektuje společenské ladění a nálady, tudíž by se na ně mělo zcela jistě nahlížet ve vzájemném kontextu.¹⁷³

Stejně jako předcházející dva časopisy i A2 funguje formou předplatného. Tištěné předplatné na rok je pak buď za 1471 Kč, to je nazvané Férové, jelikož tím přispějete na

¹⁶⁵ Tvar. In: Facebook [online]. 2021 [cit 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/iTVAR>

¹⁶⁶ tvarmag. In: Instagram [online]. 2021 [cit 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/tvarmag/>

¹⁶⁷ Tvar. In: Twitter [online]. 2021 [cit 1.6.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/tvarmag>

¹⁶⁸ Tvar – Varta. In: Spotify [online]. 2021 [cit 1.6.2021]. Dostupné z: <https://open.spotify.com/show/3OlvHLITnNdcNCUPV9oHaD>

¹⁶⁹ Spisovatel, publicista, nakladatel a překladatel.

¹⁷⁰ Tvar – Varta. In: Spotify [online]. 2021 [cit 1.6.2021]. Dostupné z: <https://open.spotify.com/show/3OlvHLITnNdcNCUPV9oHaD>

¹⁷¹ A2 (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 31.1.2021 [cit. 8.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_(%C4%8Dasopis))

¹⁷² A2larm – O nás. A2larm [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/o-nas/>

¹⁷³ A2 – O nás. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/o-nas/index#intro>

kompletní výrobu každého jednoho čísla, dále mají klasické roční za 999 Kč. Nabízejí i zvýhodněné roční předplatné pro ZTP, seniory a studenty a to za 890 Kč a také pro kavárny a knihovny za 699 Kč. Elektronické předplatné pak vyjde na čtvrt roku na 249 Kč, půlroční na 499 Kč a roční na 599 Kč.¹⁷⁴ Také je možnost, stejně jako u časopisu Tvar, časopis zakoupit na různých místech v ČR, např. knihkupectví, kavárny, knihovny, divadla, trafiky atd.¹⁷⁵ Také je možné Ádvojku podpořit finančním darem či placenou inzercí,¹⁷⁶ což je možné i v případě iLiteratury. Co považuji v získávání finančních prostředků za zajímavý tah, je prodej merche (reklamní předměty, jejímž zakoupením fanoušci podporují své oblíbené umělce nebo značky)¹⁷⁷, a to například čepic, mikin, triček nebo tašek s tematikou A2.¹⁷⁸ Takže stejně jako u předchozích dvou časopisů narážíme na poměrně zásadní rozdíl mezi nimi a iLiteratourou ve zpoplatnění, jelikož jak zmiňuji již několikrát výše, iLiteratura je zdarma a byla zpoplatněna pouze dočasně v roce 2010.¹⁷⁹

Co se týká textových útvarů, narážíme v Ádvojce na eseje, zatím nepublikovanou prózu a poezii, recenze či publicistiku. Každé jedno číslo má své základní téma, kterému je věnováno 5 až 10 textů. Takže stejně jako u předchozích rozebíraných časopisů jsou na rozdíl od iLiteratury články sestaveny do jednoho celku tak, aby k sobě určitým způsobem pasovaly.¹⁸⁰ Jak již víme, iLiteratura publikuje spíše ve formátu webové stránky a články vycházejí samostatně, nikoli v jednom čísle.

A2 také používá k propojení se čtenáři sociální sítě. Má účet na Facebooku, na kterém přidává i několik příspěvků denně, a to samé platí pro jejich účet na Twitteru.¹⁸¹ Stejně jako na profilech iLiteratury, zde můžeme narazit na upoutávky na odkazy na články na stránkách A2.¹⁸² Možná jen škoda, že na rozdíl od iLiteratury, Hostu a Tvaru nemají instagramový účet.

¹⁷⁴ A2 – *Předplatné*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/informace/prodej#predplatne>

¹⁷⁵ A2 – *Kde koupit*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?hl=cs&mid=1kkj0MF6E06OSDsNU6DMUESZ1sXfgM87m&ll=49.77833664955134%2C15.21977589501346&z=7>

¹⁷⁶ A2 – *Podpořte*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/informace/prodej#podporte>

¹⁷⁷ Colorfactory – *Co je to merch?* Colorfactory [online]. 2021 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.colorfactory.cz/co-je-to-merch/>

¹⁷⁸ A2 – *Merch*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://eshop.a2larm.cz/>

¹⁷⁹ VANÍČEK, Jakub. *I-literatura už jedine za poplatek*. [online]. 29.3.2010 [cit. 8.6.2021] Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/2608-i-literatura-uz-jedine-za-poplatek>

¹⁸⁰ A2 (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 31.1.2021 [cit. 8.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_(%C4%8Dasopis))

¹⁸¹ Ádvojka. In: Twitter [online]. 2021 [cit 9.6.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/ZkrA2tka>

¹⁸² A2 kulturní čtrnáctideník. In: Facebook [online]. 2021 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/Advojka/>

Vzhledem k jejich širokému kulturnímu zaměření by pro ně mohl být vhodnou platformou a místem, kde oslovit i mladší generace.

10.4 Shrnutí porovnání

Co se týká formátu těchto časopisů, iLiteratura na rozdíl od všech třech výše probíraných nemá svou tištěnou, papírovou podobu. Jak již výše zmiňuji, iLiteratura také nevychází jako jednotlivá čísla, ale jako samostatné články. Také nemá podobu časopisu se zalamaným textem, titulní stranou a ilustracemi, což u Tvaru, A2 i Hostu nalezneme. Také všechny tyto tři magazíny mají možnost předplatného, a to jak tištěného, tak elektronického, což u iLiteratury nefunguje, jelikož celý její obsah není zpoplatněn a je volně přístupný komukoli. Také bych řekla, že iLiteratura se pyšní nejrozsáhlejším a co se hledání týče, tak nejprehlednějším digitálním archivem, který je hlavně, na rozdíl od ostatních, přístupný zdarma.

Ohledně obsahu těchto periodik bych zmínila, že zaměření iLiteratury je z hlediska literatur daleko rozmanitější a světovější, čemuž odpovídá i složení redakce, ve které je většina členů překladateli, ale v porovnání s ostatními mi přijde trochu obsahově omezená převážně na recenze knih. Připisovala bych to tomu, že ostatní tři periodika vychází ve formátu jednotlivých čísel, ve kterých se snaží zastoupit různé textové útvary vyváženě, aby udržovali rozmanitost, jelikož jsou tímto formátem klasických periodik rozsahově omezeni, na rozdíl od iLiteratury, publikující jednotlivé nevázané články.

Abych také okomentovala členy ostatních redakcí, tak například v Hostu¹⁸³ a Tvaru¹⁸⁴ se prostrídalo velké množství prozaiků, básníků, literárních vědců a publicistů. V A2 vzhledem k zaměření všeobecně kulturnímu narazíme také na politology, odborníky na umění, sociology či filozofy.¹⁸⁵ Další zajímavostí pro mě je otázka šéfredaktorů. V A2 se vystřídali 3 šéfredaktoři, a to Libuše Bělunková, Karel Kouba a současný šéfredaktor Lukáš Rychetský.¹⁸⁶ V časopisu Tvar měli již 4 různé šéfredaktory, a to Michaela Třeštíka, Lubora Kasala, Ondřeje Horáka, po

¹⁸³ Host (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 21.11.2020 [cit. 8.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_(%C4%8Dasopis))

¹⁸⁴ Tvar (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 19.6.2020 [cit. 8.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_(%C4%8Dasopis))

¹⁸⁵ A2 (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 31.1.2021 [cit. 8.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_(%C4%8Dasopis))

¹⁸⁶ A2 (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 31.1.2021 [cit. 9.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_(%C4%8Dasopis))

něm se vrátil Lubor Kasal a současným šéfem Tvaru je Adam Borzič.¹⁸⁷ V Hostu je počet šéfredaktorů až nedohledatelný, ale vzhledem k jeho rozsáhlé historii jich bylo velké množství. Z těch posledních bych jmenovala Igora Fica a současného šéfredaktora Miroslava Balaštíka.¹⁸⁸ Tímto chci dojít k tomu závěru, že na rozdíl od těchto tří periodik se v čele iLiteratury drží stále zakladatelka Jovanka Šotolová, která, jak jsem sama pochopila z naší osobní korespondence, má iLiteraturu jako „své dítě,” kterému věnovala a věnuje velké množství času a s pomocí kolektivu, který má kolem sebe, se snaží v průběhu let tento projekt rozvíjet a udržovat živý a aktuální.

Ráda bych v následující tabulce shrnula také výhody a nevýhody těchto čtyř periodik na základě analýzy a mé vlastní uživatelské zkušenosti.

Tabulka č.1 – Výhody a nevýhody jednotlivých literárních časopisů publikujících na internetu

Časopis	iLiteratura	Host	Tvar	A2
Výhody:	<ul style="list-style-type: none"> • Kompletně zdarma včetně archivu článků. • Přehledný a uživatelsky přívětivý archiv • Formát webové stránky, není tudíž svázána rozsahem 	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční zisk z předplatného a nakladatelství Host.* • Produkuje vlastní podcasty na literární témata. • Vyvážené zastoupení textových útvarů 	<ul style="list-style-type: none"> • Finanční zisk z předplatného* • Produkuje rozhovory s osobnostmi literárního světa formou podcastu. • Přehledný a jednoduchý archiv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nahlíží na literaturu ve společenských a kulturních kontextech • Finanční zisk z předplatného* • Vyvážené zastoupení textových útvarů v jednotlivých číslech

¹⁸⁷ Tvar (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 19.6.2020 [cit. 9.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_(%C4%8Dasopis))

¹⁸⁸ Host (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 21.11.2020 [cit. 9.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_(%C4%8Dasopis))

	<p>jednoho čísla z čehož vyplývá častější publikování, nevázané periodicitou.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozmanité zastoupení velkého množství světových literatur. • Aplikace pro mobilní zařízení 	<p>v jednotlivých číslech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Publikování autorské tvorby. • Vyvážené zastoupení textových útvarů v jednotlivých číslech (recenze, reportáže, rozhovory, eseje, literárněvědní studie) 	<p>(recenze, eseje, publicistika...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publikování autorské tvorby
<p>Nevýhody:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nemají finanční zisk z obsahu. (nemají předplatné) • Menší rozmanitost textů – převládá útvar recenze 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezená kvantita textů na jedno číslo 	<ul style="list-style-type: none"> • Z velké části zpoplatněný archiv • Omezená kvantita textů na jedno číslo 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzhledem k širšímu kulturnímu zaměření je literatuře vyhraněna pouze rubrika • Omezená kvantita textů na jedno číslo

*Mohlo by být považováno pouze za výhodu pro ten určitý časopis, avšak finanční příjem má bezpochyby vliv na publikování, jeho kvalitu a navazující projekty, což ovlivňuje i prožitky uživatele.

11. Zpracování ankety

Pro účely této práce jsem vytvořila anketu s názvem Literární časopisy na internetu. Cílem bylo zjistit popularitu literárních periodik na internetu mezi lidmi, kteří se považují za nadšence pro literaturu (tudíž bych respondenty označila za laiky). Anketu jsem sdílela ve facebookové skupině pro čtenáře knih – KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI, která má přes 33000 členů a byla vytvořena Knihou Dobrovský.¹⁸⁹ K vytvoření ankety jsem použila internetovou stránku Survio.¹⁹⁰

Ankety se zúčastnilo 100 respondentů. Zajímavostí pro mě bylo, že výrazně převažovaly odpovědi žen (odpovídalo 83 % žen a 17 % mužů). Nejzastoupenějšími věkovými kategoriemi byly 27-35 let (35 %) a 19-26 let (32 %). Další kategorie 36-45 let byla zastoupena 21 %, 45-60 let 6 %, 0-18 5 % a pouze jeden respondent uvedl, že je mu 60+, což bych přičítala prostředí sociální sítě, kde byla anketa zveřejněna. Nejvíce odpovídajících uvedlo, že jejich nejvyšší dosažené vzdělání je středoškolské s maturitou a to přesně 61 %. 30 % lidí absolvovalo vysokou školu, jen 5 % má pouze základní vzdělání a 4 % z nich vystudovala střední školu bez maturity.

Ze všech zúčastněných pouze 33 % odpovědělo, že čte literární periodika na internetu, z toho bylo 25 žen a 8 mužů. Nejzastoupenější věkovou kategorií mezi čtenáři byla 27-35 let (13 lidí), další byla kategorie 18-26 let a 36-45 let (oboje po 8 lidech), dva čtenáři byli ve věkové kategorii 45-60 let a po jednom zástupci kategorií 0-18 let a 60+ let. Zajímavostí je, že nejvíce respondentů, kteří uvedli, že jsou čtenáři těchto periodik, má středoškolské vzdělání s maturitou (23 lidí), 8 z nich má vysokoškolské vzdělání a po jednom se objevili čtenáři se základním a středoškolským vzděláním bez maturity. Z čehož vyplývá, že tato periodika jsou vyhledávána z velké části lidmi vzdělanými.

18 lidí uvedlo, že čte časopis Host, 16 respondentů uvedlo, že jsou čtenáři iLiteratury.cz, 2 respondenti uvedli, že čtou časopis Tvar, 1 respondent je čtenářem Ádvojky a 5 lidí uvedlo, že jsou čtenáři jiných literárních časopisů, než jsou uvedeny v anketě. Záměrně jsem v dotazníku zvolila časopisy, kterými se v této práci zabývám (iLiteratura.cz, Host, Tvar, A2),

¹⁸⁹ KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI In: Facebook [online]. 2021 [cit. 18.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/kniznizavislaci>

¹⁹⁰ Vytvořit dotazník. Survio [online]. 2021 [cit. 18.6.2021]. Dostupné z: https://www.survio.com/1-cs-7-t-vytvorit-dotaznik/?campaignid=69428100&keywordid=kwd-43200881820&keyword=survio&matchtype=e&adgroupid=22060879860&adposition=&device=c&trc_cp=CZ-CZ&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=S-CZ-CZ-SEA&gclid=CjwKCAjwieuGBhAsEiwA1Ly_nczILHh7VGU8Rw4EQZi2-YUU7Dzp9JVZiZ064trveMIws-YCDH_XLBoCubwQAvD_BwE

a to proto abych zmapovala jejich popularitu mezi veřejností. Z ankety tedy vyplývá, že nejpopulárnějším mezi respondenty je časopis Host a iLiteratura.cz.

Další otázkou bylo, jak často dotazovaní tato periodika čtou. Nejzastoupenější odpovědí bylo několikrát do měsíce, odpovědělo tak 13 lidí z celkových 33, jednou měsíčně je čte 12 lidí, několikrát do roka 5 lidí, jednou týdně 2 lidé a několikrát do týdne pouze jeden člověk z dotazovaných. Dále jsem se ptala, na jakém zařízení tyto časopisy čtou. 21 respondentů uvedlo, že na tabletu nebo mobilním telefonu a 12 lidí na počítači. Na základě tohoto výsledku bych ráda zmínila, že se zdá být velmi dobrým tahem iLiteratury.cz, že má svou vlastní aplikaci, která umožňuje snadnější prohlížení na mobilních zařízeních.

Poslední otázkou, kterou jsem položila respondentům tohoto dotazníku bylo, jestli jim vadí zpoplatnění těchto periodik, kde 100 % odpovědělo, že jim to nevadí. Pokud bychom tedy vycházeli z této ankety, nemělo by dojít k výraznému úbytku čtenářů, pokud by se iLiteratura.cz uchýlila ke zpoplatnění.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla analýza literárního serveru iLiteratura.cz, který funguje už od roku 2002 a je určený jak odborníkům, tak laikům. Teoretická část se zabývala několika základními pojmy, které jsou přímo či nepřímo spojené s hlavním tématem této práce. Vymezila jsem zde termín literární kultura a na základě odborné literatury jsem popsala její proměny u nás v souvislosti s digitální revolucí, ke které došlo v 90. letech 20. století. Vysvětlila jsem zde i pojmy úzce spjaté se zaměřením této práce, a to digitalizace, remediace a intermedialita

Dále jsem definovala média a zmapovala jsem jejich četné proměny a vývoj v historii lidstva. Také jsem zde uvedla definici nových médií a jejich vzájemného vztahu s literaturou. V další kapitole jsem se zabývala Internetem, jakožto prostředím, ve kterém funguje námi zkoumaná iLiteratura. Zmínila jsem předchůdce, počátky ve světě i u nás a přínos internetu. V rámci teoretické části jsem také popsala počátky žurnalistiky na internetu. Uvedla jsem i možnosti publikování literárního obsahu na internetu (literární servery, blogy, internetové časopisy).

Na stránkách iLiteratury je dle mého názoru utvořeném na základě jejich analyzování krásně vidět právě vývoj literární kultury ve spojení s internetem. Došlo například ke zestručnění obsahu. Dá se říct, že dnešní literární kritika se v podstatě přesunula do online prostředí, které je otevřeno všem, čímž se zákonitě musela snížit i kvalita těchto reflexí literárních děl.

V rámci analýzy serveru jsem také zjistila, že na iLiteraturu přispívá svými texty opravdu velké množství lidí, a je až nemožné zmapovat úplně všechny, kdo za skoro 20 let existence tohoto časopisu, publikoval na těchto stránkách. Co se však za celou dobu nezměnilo, je šéfredaktorka Jovanka Šotolová, která je zároveň i zakladatelkou. Co se týká týmu iLiteratury, redakce dostali jsme se k tomu, že má přes dvacet stálých členů. Každý z nich má na starosti některou z rubrik. Není překvapením, vzhledem k zaměření na různé světové literatury, že většina redaktorů jsou zároveň překladateli. A nutno podotknout, že většina z nich již přispívala i do jiných, nejen, literárních periodik.

Ráda bych ocenila činnost iLiteratury na sociálních sítích (Facebook, Twitter, Instagram), které jsem v rámci této práci také analyzovala, jelikož v průběhu let je znát zvýšení úrovně jejich práce s nimi. V dnešní době jsou sociální sítě velmi podstatné a je důležitá pravidelná a častá aktivita, aby organizace zůstávala v povědomí veřejnosti, což iLiteratura se

svou v podstatě každodenní interakcí zvládá velmi dobře. Jediné co bych považovala za drobné minus, že ještě na rozdíl od konkurenčních časopisů nemají vlastní podcasty, které nabírají v dnešní době na popularitě. Avšak jak zmiňuji v praktické části této práce, Jovanka Šotolová mi sdělila, že podcasty jsou v jednání a je tedy pravděpodobné, že se jich brzy dočkáme.

Na základě srovnání s jinými kulturně literárními časopisy z online prostředí jsem došla k závěru (Host, Tvar, A2), že iLiteratura je oproti těmto periodikům svým konceptem modernější a přizpůsobenější internetovému prostředí. Další výhodou se mi zdá nezaplatnění obsahu na stránkách iLiteratury, ač v roce 2010 byla dočasně zpoplatněna, protože nedostala grant od Ministerstva kultury ČR, což pro ni bylo, jakožto pro nezávislý a neziskový projekt jediným řešením pro zachování existence. Nutno podotknout, že dle výsledku mého dotazníku *Literární časopisy na internetu*, čtenářům poplatek za internetová periodika nevadí.

Za obdivuhodné považuji množství projektů (Knihotoč, rozhlasový pořad Knižní servis, iLiLaboratoř), kterým se iLiteratura krom stránek věnuje, ač pro ně musí, jakožto neziskový projekt, shánět sponzory, což dle slov Jovanky Šotolové není zrovna nejsnazším úkolem. Mezi dlouhodobé mecenáše iLiteratury patří již zmiňované Ministerstvo kultury ČR a vzhledem k zaměření časopisu na všemožné světové literatury, i velvyslanectví a instituty různých států.

V úvodní části této bakalářské práce uvádím tři otázky, na které se zde pokusím odpovědět:

Jaké texty na základě žánru se nejčastěji objevují na serveru iLiteratura.cz nejčastěji?

Hlavním předmětem této práce byla analýza literárního serveru iLiteratura.cz, na základě které jsem došla k závěru, že nejzastoupenějším žánrem je zde recenze, což jsme poznali již podle hlavní strany, na které nalezneme výčet nejnovějších recenzí, rozdělený podle literárních žánrů (Zahraniční beletrie, Česká beletrie, Non fiction, Komiks/film, Dětská, Relax). I v dalších rubrikách na titulní stránce (Nejčtenější články, Nejnovější články) nalezneme v hojné převaze právě recenze. Tím se tedy potvrzuje má první hypotéza z úvodu této práce, že nejzastoupenějším žánrem na iLiteratuře je recenze.

Jaký formát má iLiteratura?

Díky výše zmiňované analýze serveru a srovnání s obdobnými periodiky jsem zjistila, že iLiteratura je poměrně netradičním internetovým literárním časopisem. Má spíše podobu

webové stránky, kde vychází jednotlivé články od různých autorů. Nejsem si ani jista, jestli bych ji nazvala periodikem, jelikož texty rozhodně nevycházejí periodicky, nýbrž naprosto nepravidelně a daleko častěji než tradiční týdeníky nebo měsíčníky. Umožňuje jim to publikování daleko většího množství textů. iLiteratura nemá ani náležitosti, které přísluší časopisům – titulní stranu, obsah čísla, tiráž nebo třeba ilustrace. To tedy poměrně vyvrací mou hypotézu z úvodu této práce, že iLiteratura má formát online časopisu. Spíše bych ji klasifikovala jako webovou stránku zaměřenou převážně na literární recenze a také na další články spojené s literární kulturou.

Ráda bych také lehce konfrontovala název této práce, jelikož si úplně nemyslím, že se v případě iLiteratury jedná přímo o literární server, jelikož jak již uvádím v teoretické části, literární servery jsou spíše prostředím literárních komunit pro publikování tvorby amatérských autorů a pro střetávání se s jejich čtenáři.

Kolik procent lidí čte online literární periodika mezi laickou veřejností?

Tato otázka bude zodpovězena na základě dotazníku, který byl zodpovězen stovkou respondentů z facebookové skupiny KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI, kde se sdružují lidé, kteří se považují za milovníky literatury a čtení knih je jejich koníčkem. Na základě otázky „*Jste čtenářem internetových časopisů o literatuře?*“, na kterou 33 lidí ze 100, tudíž 33%, odpovědělo že jsou čtenáři těchto periodik. Což mírně předčilo mou hypotézu z úvodu této práce, kde jsem uváděla, že je to 25%.

Nutno podotknout, že samozřejmě záleží na sortě respondentů, kteří dotazník zodpověděli. Možná by se i hodilo upravit původní výzkumnou otázku na „*Kolik procent lidí z facebookové skupiny KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI čte online literární periodika?*“ Ale výzkumné otázky byly položeny již na počátku tvorby této práce, kdy ještě nebylo úplně jisté, komu bude dotazník položen, rozhodla jsem se i přesto nechat otázku v původním znění. Navíc dle mého názoru většina respondentů byla opravdu laiky, jelikož podle výsledků dotazníku pouze 8 respondentů, kteří odpověděli, že jsou čtenáři online literárních časopisů, uvedlo, že nejvyšší dosažené vzdělání, kterého dosáhli, je vysokoškolské. A troufám si tvrdit, že odborníci bývají povětšinou právě vysokoškolsky vzdělaní, a to většinou v oblasti jazyka, či přímo literatury.

Ze závěru vyplývá, že iLiteratura je poměrně jedinečným počinem z hlediska formátu mezi internetovými literárními časopisy. Mezi její funkce patří kritická recepce různých současných překladových, českých i původních děl, také mapování literárního života a v neposlední řadě udržování literární komunity.

Mám-li tedy na závěr sama zhodnotit literární webové stránky iLiteratura.cz, uvedla bych, že obdivuji jejich přizpůsobení formátu literárního časopisu internetovému prostředí. Jako velké plus beru velmi přehledný a nezaplatněný archiv článků, ve kterém se dá snadno hledat. Bohužel mi přijde, že sice produkují větší množství článků než ostatní konkurenční časopisy, ale jak říká jedno známé klišé, občas je kvantita na úkor kvality. Co bych naopak vyzdvihla, jsou zajímavé projekty, kterým se iLiteratura věnuje. Šlechtné je i to, že redaktoři nedostávají vysoké honoráře a dělají to vyloženě pro čtenáře a pro svou seberealizaci, a to v rámci svého volného času. Co musím bohužel zkritizovat jsou některé neaktualizované informace na stránkách např. sponzoři za roky 2017-2020 nebo stále přítomný odkaz na již neexistující sociální síť, avšak v osobní korespondenci s Jovankou Šotolovou jsem se dozvěděla, že na letošní rok je připravena kompletní aktualizace webových stránek. Závěrem musím konstatovat, že i nadále zůstanu čtenářem a fanouškem iLiteratury, jelikož jsem si zde našla své oblíbené recenzenty a velmi mě zajímají jejich další projekty.

BIBLIOGRAFIE

Primární zdroje:

Iliteratura – Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/>

Sekundární zdroje:

- BEDNÁŘ, Vojtěch. *Internetová publicistika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3452-1.
- BEDNAŘÍK, Petr – JIRÁK, Jan – KÖPPLOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-271-0553-3.
- BOLTER, Jay David a Richard GRUSIN. *Remediation: understanding new media*. Cambridge: MIT Press, c1999. ISBN 0-262-52279-9.
- BOURDIEU, Pierre. *Pravidla umění: geneze a struktura literárního pole*. Brno: Host, 2010. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-364-7.
- BOURDIEU, Pierre. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-518-3.
- ČERMÁK, Miloš - OSVALDOVÁ, Barbora - TEJKALOVÁ, Alice, ed. *Žurnalistika v informační společnosti - digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.
- DEMELOVÁ, Karolína. *Liberatura s iliteraturou*. In: Liberatura [rozhlasový pořad]. Radio Wave 6.10.2009
- FIALOVÁ, Alena, ed. *V souřadnicích mnohosti: česká literatura první dekády jednadvacátého století v souvislostech a interpretacích*. Praha: Academia, 2014. ISBN 978-80-200-2410-7.
- HAVIGEROVÁ, Jana Marie - ŠTĚPÁNEK, David. *Média - prostředky transferu informací*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN 80-210-1992-1.
- Host: literární měsíčník. Brno: Dušan Skála, 10.11.2009, 25(9). ISSN 1211-9938.
- JEŽEK, Vlastimil - JIRÁK, Jan. *Média a my*. 1. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2014. Management umění - umění managementu; sv. 4. ISBN 978-80-7331-304-3.
- JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.

- KABÁT, Karel. *Knihtisk a jeho vývoj v Československu*. V Praze: Spolek faktorů knihtiskáren v ČSR, 1936.
- KNEIDL, Pravoslav. *Z historie evropské knihy: po stopách knih, knihtisku a knihoven*. Praha: Svoboda, 1989. ISBN 80-205-0093-6.
- KUČERA, Štěpán. *České internetové literární časopisy*. Praha: Karlova univerzita, Fakulta sociální věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky, 2006. 45 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Anna Jonáková.
- MACEK, Jakub. *Úvod do nových médií*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2011. ISBN 978-80-7464-025-4.
- NOVOTNÝ, Tomáš. *O literatuře amatérské i profesionální*. In: ArtCafé [rozhlasový pořad]. ČRo Vltava 13.3.2018.
- NÜNNING, Ansgar - TRÁVNÍČEK, Jiří - HOLÝ, Jiří, ed. *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy*. Brno: Host, 2006. ISBN 80-7294-170-4.
- OSVALDOVÁ, Barbora, NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice, ČERMÁK, Miloš a Univerzita Karlova. *Žurnalistika v informační společnosti - digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1684-1.
- PAVLÍČEK, Antonín – Fakulta informatiky a statistiky. *Nová média a sociální síť*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.
- PAVLÍČEK, Antonín - Katedra systémové analýzy. *Nová média a web 2.0*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1272-3.
- PIORECKÝ, Karel. *Česká literatura a nová média*. V Praze: Academia, 2016. ISBN 978-80-200-2578-4.
- PIORECKÝ, Karel. *Literatura a digitální kultura: potřebujeme Digital literary studies? Česká literatura (Czech Literature)*. 2015. ISSN 0009-0468.
- POSLEDNÍ, Petr. *Měřítka souvislostí: česká a polská literární kultura po roce 1945*. Praha: Euroslavica, 2000. ISBN 80-85494-59-0.
- SCHNEIDER, Jan - Lenka KRAUSOVÁ. *Vybrané kapitoly z intermediality*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 2008. ISBN 978-80-244-2055-4.
- TRÁVNÍČEK, Jiří. *Překnížkováno: co čteme a kupujeme (2013)*. První vydání. Praha: Národní knihovna České republiky, 2014. ISBN 978-80-7050-637-0.

- VEČEŘA, Pavel. *Úvod do dějin tištěných médií*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-4178-9.

Internetové zdroje:

- A2 – *Kde koupit*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?hl=cs&mid=1kkj0MF6E06OSDsNU6DMUESZ1sXfgM87m&ll=49.77833664955134%2C15.21977589501346&z=7>
- A2 – *Merch*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://eshop.a2larm.cz/>
- A2 – *O nás*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/o-nas/index#intro>
- A2 – *Podpořte*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/informace/prodej#podporte>
- A2 – *Předplatné*. A2 [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/informace/prodej#predplatne>
- A2larm – *O nás*. A2larm [online]. 2017 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/o-nas/>
- A2 (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 31.1.2021 [cit. 8.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/A2_(%C4%8Dasopis))
- Ádvojka. In: Twitter [online]. 2021 [cit 9.6.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/ZkrA2tka>
- A2 kulturní čtrnáctideník. In: Facebook [online]. 2021 [cit 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/Advojka/>
- App Store – iLiteratura. Apple [online]. 2020 [cit. 13.5.2021]. Dostupné z: <https://apps.apple.com/cz/app/iliteratura/id1065262673?l=cs>
- BABEJ, Ivan. *Bývalá šéfká Světa knihy Kalinová dostala řád španělského krále*. [online] Pražský deník. 7.4.2017 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z:

https://prazsky.denik.cz/kultura_region/byvala-sefka-sveta-knihy-kalinova-dostala-rad-spanelskeho-krale-20170407.html

- Bloguje.cz [online]. 2012 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://divnejbrouk.bloguje.cz/>
- casopishost. In: Instagram [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/casopishost/>
- Colorfactory – *Co je to merch?* Colorfactory [online]. 2021 [cit. 8.6.2021]. Dostupné z: <https://www.colorfactory.cz/co-je-to-merch/>
- Filozofická fakulta Univerzity Karlovy – *Lenka Fárová* [online]. 2015 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://fin.ff.cuni.cz/cs/ustavkatedra/lenka-farova/>
- Google Play – Aplikace iLiteratura. [online]. 2020 [cit. 11.5.2021]. Dostupné z: <https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.iniapps.iliteratura&hl=cs&gl=US>
- Google+ pro běžné (osobní) účty a účty značek už není dostupný In: Google+ [online]. 2019 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z: <https://plus.google.com/115205404125618674272>
- Host – *Archiv/Bibliografie*. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/archiv-bibliografie>
- Host – *Vybraní prodejci*. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/kontakt>
- Host – *Předplatné*. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/predplatne>
- Host – *O nás*. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/o-nas>
- Host – *Kontakt*. Host [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://casopishost.cz/kontakt>
- Host + H7O. In: Facebook [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/CasopisHost>
- H7O. In: Twitter [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/host7online>
- Host (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 21.11.2020 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Host_(%C4%8Dasopis))

- Iliteratura - O projektu. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 14.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Home/Oprojektu/>.
- Iliteratura – Kontakt. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 14.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Home/Kontakt/>
- Iliteratura – Žánry. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Zanry>
- Iliteratura – *redaktor Jovanka Šotolová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/43/jovanka-sotolova>
- Iliteratura – *redaktor Johana Horálková*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/538/johana-horalkova>
- Iliteratura – *redaktor Jitka Nešporová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/42/jitka-nesporova>
- Iliteratura – *redaktor Barbora Grečnerová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/25/barbora-grecnerova>
- Iliteratura – *redaktor Kateřina Středová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1460/katerina-stredova>
- Iliteratura – *redaktor Pavel Mandys*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/61/pavel-mandys>
- Iliteratura – *redaktor Jan Lukavec*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/35/jan-lukavec>
- Iliteratura – *redaktor Magda de Bruin Hübllová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/192/magda-de-bruin-hublova>
- Iliteratura – *redaktor Lenka Fárová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/47/lenka-farova>
- Iliteratura – *redaktor Alžběta Glancová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1534/alzbeta-glancova>

- Iliteratura – *redaktor Nikola Sedloňová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1500/nikola-sedlonova>
- Iliteratura – *redaktor Ivana Srbkková*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/34/ivana-srbkova>
- Iliteratura – *redaktor Denisa Škodová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/27/denisa-skodova>
- Iliteratura – *redaktor Jitka Jeníková*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/386/jitka-jenikova>
- Iliteratura – *redaktor Petr Kučera*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/64/petr-kucera>
- Iliteratura – *redaktor Milena Šubrtová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/58/milena-subrtova>
- Iliteratura – *redaktor Rita I. Kindlerová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/70/rita-i-kindlerova>
- Iliteratura – *redaktor Jarmila Horáková*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/328/jarmila-horakova>
- Iliteratura – *redaktor Lada Weissová*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/46/lada-weissova>
- Iliteratura – *redaktor Jan M. Heller*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/36/jan-m-heller>
- Iliteratura – *redaktor Tadeáš Dohňanský*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Redaktor/1503/tadeas-dohnansky>
- Iliteratura – *Sponzoři iLiteratury*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Cancel>
- Iliteratura – *iLiLaboratoř literární kritiky*. Iliteratura [online]. 10.2.2021 [cit. 14.5.2021]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/44007/ili-laborator-literarni-kritiky>
- iLiteratura.cz In: *Twitter* [online]. 2021 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/iliteraturacz>

- iLiteratura.cz [Španělský Řád Isabely Kastilské pro paní Danu Kalinovou...] In: Instagram [online]. 10.4.2017 [cit. 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/BStQiyCDyhg/?utm_source=ig_web_copy_link
- iLiteratura.cz [Nově budeme pátky věnovat tomu...] In: Instagram [online]. 8.1.2021 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CJxsX-3rb2q/?utm_source=ig_web_copy_link
- iLiteratura.cz [Pátek trochu jinak...] In: Instagram [online]. 7.5.2021 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/COlCkhzrtQz/?utm_source=ig_web_copy_link
- iLiteratura.cz [soutěž/ přibývající místa, kde můžete...] In: Instagram [online]. 10.7.2017 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/BWXCSCnFL4h/?utm_source=ig_web_copy_link
- iLiteratura.cz [iLiterární instagram znovu ožívá...] In: Instagram [online]. 10.7.2017 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CIDpPxZrTIT/?utm_source=ig_web_copy_link
- iLiteratura.cz [ZNORMALIZOVÁNO Jiří Petráš...] In: Instagram [online]. 20.4.2021 [cit 30.5.2021]. Dostupné z: https://www.instagram.com/p/CN4kmOprxpV/?utm_source=ig_web_copy_link
- iLiteratura.cz. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2021 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/iLiteratura.cz>
- *iLiteratura* In: *Facebook* [online]. 2021 [cit. 13.5.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/iliteratura>
- Inited – iLiteratura. Inited solutions [online]. 2020 [cit. 9.5.2021]. Dostupné z: <https://inited.cz/reseni/ilit/>
- IT slovník. *Insta stories*. In: ITslovník.cz [online]. 2021 [cit 18.5.2021]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/instagram-stories>
- iTvar – *O Tvaru*. iTvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <http://old.itvar.cz/cz/o-tvaru/o-tvaru-61.html>

- Jovanka Šotolová. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 15.5.2021 [cit. 14.6.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jovanka_%C5%A0otolov%C3%A1
- Knihotoč – *Co je knihotoč?*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <http://www.knihotoc.cz/knihotoc.asp>
- Knihotoč – *Partnerské podniky*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <http://www.knihotoc.cz/kde.asp>
- Knihotoč – *Pohyb knih*. Iliteratura [online]. 2021 [cit. 21.5.2021]. Dostupné z: <http://www.knihotoc.cz/pohyb.asp>
- Knihovna Václava Havla – *Tým knihovny*. [online]. 2021 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://www.vaclavhavel.cz/cs/o-nas/tym-knihovny>
- *KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI* In: Facebook [online]. 2021 [cit. 18.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/kniznizavislaci>
- LOJÍN, Jiří. *Seznamte se s časopisem Iliteratura a jeho šéfredaktorkou Jovankou Šotolovou*. Vašeliteratura.cz [online]. 12.4.2012 [cit. 16.4.2021] Dostupné z: <https://www.vaseliteratura.cz/predstavujeme/predstavujeme/4148-predstavujeme-casopis-iliteratura>
- Magnesia Litera, *Magnesia blog roku*. [online]. Praha: Litera, 2016 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://www.magnesia-litera.cz/magnesia-blog-roku/>
- PTÁČEK, Michal. *Jak vznikl a následně uspěl Instagram?* Czechcrunch [online] 14.7.2015 [cit. 13.5.2021]. Dostupné z: <https://www.czechcrunch.cz/2015/07/jak-vznikl-a-nasledne-uspel-instagram-jehoz-hodnota-se-dnes-odhaduje-na-35-miliard-dolaru/>
- Rádio 1 – *Pořad knižní servis*. Rádio 1 [online]. 2021 [cit. 6.5.2021]. Dostupné z: <https://www.radio1.cz/porad/knizni-servis/>
- SCS.ABZ.cz – *Podcast*. ABZ.cz [online] 2021 [cit. 14.5.2021]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/podcast>
- Spolek přátel vydávání časopisu Host – *Hostcast*. In: Spotify [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://open.spotify.com/show/49hzpFzWoYQm8uUp9aOaDD>
- Stanley Fish. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 19.10.2019 [cit. 29.6.2021]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Stanley_Fish

- ŠINDELÁŘOVÁ, Tereza. *Tlumočila ve finském úložišti jaderného odpadu i pilotům Formule 1. Za popularizaci finského jazyka a kultury získala dr. Lenka Fárová Řád finského lva* [online]. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2020-10-08 [cit. 20.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ff.cuni.cz/2020/10/tlumocila-ve-finskem-ulozisti-jaderneho-odpadu-pilotum-formule-1-za-popularizaci-finskeho-jazyka-kultury-ziskala-dr-lenka-farova-rad-finskeho-lva/>
- Tvar – *Info a kontakty*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/info>
- Tvar – *Ravt*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/ravt>
- Tvar – *Předplatné*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/predplatne>
- Tvar - *Tvar*. Tvar [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/>
- Tvar (časopis). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 19.6.2020 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_\(%C4%8Dasopis\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Tvar_(%C4%8Dasopis))
- Tvar. In: Facebook [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/iTVAR>
- tvarmag. In: Instagram [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/tvarmag/>
- Tvar. In: Twitter [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://twitter.com/tvarmag>
- Tvar – *Varta*. In: Spotify [online]. 2021 [cit. 1.6.2021]. Dostupné z: <https://open.spotify.com/show/3OlVHLITnNdcNCUPV9oHaD>
- Tvar – *Jan. M. Heller – medailon*. Tvar [online]. 2021 [cit. 31.5.2021]. Dostupné z: <https://itvar.cz/lide/jan-m-heller>
- Ukrajinci.cz – *Ukrajinská mezinárodní cena Hryhorije Skovorody za rok 2012... pro Ritu Kindlerovou*. [online]. 2021 [cit. 22.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ukrajinci.cz/vsechny-aktuality/aktuality+c19/ukrajinska-mezinarodni-cena-hryhorije-skovorody-za-rok-2012-pro-ritu-kindlerovou+a3120.htm>

- VANÍČEK, Jakub. I-literatura už jediňě za poplatek. [online]. 29.3.2010 [cit. 16.4.2021] Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/2608-i-literatura-uz-jedine-za-poplatek>
- VRBENSKÁ, Františka. Digitalizace dokumentů. In: KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003 [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000001728&local_base=KTD
- *Vytvořit dotazník*. Survio [online]. 2021 [cit. 18.6.2021]. Dostupné z: https://www.survio.com/l-cs-7-t-vytvorit-dotaznik/?campaignid=69428100&keywordid=kwd-43200881820&keyword=survio&matchtype=e&adgroupid=22060879860&adposition=&device=c&trc_cp=CZ-CZ&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=S-CZ-CZ-SEA&gclid=CjwKCAjwieuGBhAsEiwA1Ly_nczILHh7VGU8Rw4EQZl2-YUU7Dzp9JVZiZ064trveMIws-YCDH_XLBoCubwQAvD_BwE
- Webarchiv – Katalog stránek. Webarchiv [online]. 2021 [cit. 16.4.2021]. Dostupné z: <https://www.webarchiv.cz/cs/katalog-stranek>

Další zdroje:

- E-mailová komunikace s Jovankou Šotolovou. [online], Osobní archiv autorky.

Obrázky a tabulky

Seznam obrázků:

- Obrázek č.1: Logo iLiteratury
- Obrázek č.2: Lišta v horní části titulní strany
- Obrázek č.3: Zápatí stránky
- Obrázek č.4: Logo aplikace
- Obrázek č.5: Hlavní strana aplikace
- Obrázek č.6: Příspěvek na instagramovém účtu iliteratura.cz ze dne 20.4.2021, autor fota Martin Liška

Seznam tabulek:

- Tabulka č.1: Výhody a nevýhody jednotlivých literárních časopisů publikujících na internetu

Přílohy

Dotazník:

1. Jaké je Vaše pohlaví?*

Vyberte jednu odpověď

Žena

Muž

2. Jaký je Váš věk?*

Vyberte jednu odpověď

0-18

19-26

27-35

36-45

45-60

60+

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*

Vyberte jednu odpověď

Základní

Středoškolské bez maturity

Středoškolské s maturitou

Vysokoškolské

4. Jste čtenářem internetových časopisů o literatuře?*

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne (Konec dotazníku, odešlete ho a děkuji za vyplnění.)

5. Které z těchto literárních časopisů v elektronické podobě čtete?

Vyberte jednu nebo více odpovědí

iLiteratura.cz

Tvar

Host

A2

Jiná...

6. Jak často tyto časopisy čtete?

Vyberte jednu odpověď

Každý den

Několikrát do týdne

Jednou týdně

Několikrát do měsíce

Jednou měsíčně

Několikrát do roka

7. Na jakém zařízení čtete tyto časopisy?

Vyberte jednu odpověď

mobilní telefon. tablet

počítač

Jiná...

8. Vadí Vám finanční poplatek za tato periodika, pokud ano, tak proč?

Vyberte jednu odpověď

Ne

Ano, protože...

Resumé

The topic of this thesis is the literary magazine iLiteratura.cz, which works in an Internet environment. The main motivation for choosing this topic was the current to mass popularity of the Internet environment, which is probably the most used medium today. It is interesting to observe how the interconnection of literature, as a traditional medium and the Internet, as a new medium, works and interacts together. It can be said that in this work I study the symbiosis of two different environments.

The literary online magazine iLiteratura was founded by Jovanka Šotolová in 2002 and has been operating under her leadership for almost 20 years, which has been accompanied by many changes and advances. This thesis maps the operation of this server in the period from 2002 to June 2021. From personal email correspondence with Jovanka Šotolová, I learned that the website should be updated in the summer months of this year.

The main goal of the thesis was to analyze the server itself - its development during 20 years of operation, content structure, graphics and last but not least personnel. It maps as well their usage of social networks and get us acquainted with their accounts on Facebook, Twitter and especially Instagram. Very important part is the comparison with other literary periodicals operating on the Internet as well as iLiteratura. In this work I also put the literary server iLiteratura.cz in the context of new media and I demonstrate the changes in the field of literary culture, which occurred due to the emergence and popularization of new media, for the needs of this work - mainly the Internet and social networks.

Information directly about the iLiteratura.cz website appears in the seventh chapter of this text. There we find the circumstances of origin and chronological development of events. Also I list the members of the editorial board there, as well as its functioning. I describe there, among other things, the graphic and content structure of the website. Here I answer the question of where iLiteratura obtains funds and I present the projects created by this literary server.

In the previous chapters there is a theoretical part, which focuses on the concept of literary culture and its further changes in connection with new media such as digitalization or remediation. I mention there short introduction for development of the media and their changes throughout history of human. A separate chapter is devoted to the new media. Because we move mostly in the Internet in this work, information about the history and the very definition of new media is key for my work. I also mention here the possibilities of publishing connected with literary culture in the Internet.

One of the chapters is about the iLiteratura's app, which makes it easier to browse the server on mobile devices. The next chapter deals with social networks. It begins with a substantial theoretical introduction, including a definition and a brief history of the social networks, followed by an analysis of the individual accounts of iLiteratura and their activities and changes in this environment. The greatest attention is paid to the instagram account, because there is an obvious improvement in level of work with it by iLiteratura..

The tenth chapter includes a comparison of iLiteratura and three different internet literary magazines-Host, Tvar, A2 (cultural magazine with a literary column). It focuses on the similarities and differences, but also on the advantages and disadvantages of selected parameters of these journals. I rely there on information obtained mostly directly from the websites of named magazines or other Internet sources. The same applies to the text directly about the iLiteratura.cz, where I also used radio interviews and personal email correspondence with the founder and editor-in-chief of iLiteratura Jovanka Šotolová.

In the theoretical part, on the other hand, I work mainly with book sources, because the new media do not have a very long history, but a lot of texts have already been written about them.

The final chapter includes the processing of a survey entitled Literary Magazines in the Internet. The respondents were members of a group on Facebook called KNIŽNÍ ZÁVISLÁCI. And thanks to it, I wanted to find out what is the popularity of magazines with literary themes from the online environment among the public, which is essentially lay and has literature as a hobby. Surprisingly 33% of 100 respondents said that they are readers of literary magazines in the Internet, which was more than I said in hypothesis in the beginning of this thesis.